Jaargang 113. Maandag, 27 November 1854. No. 98.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Tot den 15den is niets naders voor Sebastopol voorgevallen. Als de Russen niet op nieuw een' aanval wagen, zal dit nog geruimen tijd hetzelfde blijven, daar de bestorming is uitgesteld, tot dat de noodige versterkingen zijn ontvangen. Prins Napoleon, die tot herstel zijner gezondheid naar Konstantinopel ging, hoopte zelfs voor den aanval, in het leger terug te wezen. Er is dus, naar alle waarschijnlijkheid, niet spoedig iets beslissends van die zijde te wachten. Het denkbeeld aan een winterveldtogt is thans reeds algemeen aangenomen; want de bondgenootelijke troepen zullen zeer zeker in de Krim blijven.

Thans is het verslag van den maarschalk Canrobert, omtrent den slag van den 5den November, in den Moniteur opgenomen. In het genoemde dagblad wordt daarbij gevoegd, dat de Russische krijgsmagt in de Krim omstreeks 100,000 man telt, en de moed der geallieërden aan eene dubbele beproeving is onderworpen; — dat het beleg van Sebastopol zonder voorbeeld is in de militaire jaarboeken, en de moeijelijkheden, welke daarbij plaats hebben, niet genoeg kunnen geprezen.

De positie der geallieërden, volgens generaal Canrobert, is goed. Zij bezetten een linie van vijf mijlen, waarvan alle punten zeer gewigtig zijn en met kracht kunnen verdedigd worden.

Lord Raglan meldt in zijn officiëel rapport, dat in de slag van den 5den 8000 Engelschen en 6000 Franschen in het vuur stonden tegenover 60,000 Russen.

Volgens een nader berigt, is ook de hertog van Cambridge, in het hevig gevecht, op den 5den dezer voor Sebastopol geleverd, ligt gekwetst geworden.

Uit een rapport blijkt, dat de Russische grootvorsten Nikolaas en Michael niet alleen bij den strijd tegenwoordig waren, maar zich zelfs te midden van het vreeselijke vuur bevonden en een voorbeeld gaven van moed en koelbloedigheid in den strijd.

De Russische Invalide berigt, dat de Russen in den slag bij Inkerman, op den 5den dezer, een verlies hebben geleden van 2969 gesneuvelden (waaronder 42 officieren) en 5791 gekwetsten (waaronder 206 officieren).

In de ambulances van het leger in de Krim bevonden zich op den 7den dezer 1827 lijders, waarvan 903 gekwetsten. Van deze laatsten zijn de meesten herstellende. Ook 400 gekwetste Russen zijn in de ambulances opgenomen.

De Engelsche dagbladen doen eenige verandering in de kommando's van het Engelsche leger in de Krim voorzien. Zoo beweert de Globe, dat de generaal-majoor Bentinck en sir Colin Campbell den generaal Cathcart, die in het gevecht van den 5den gesneuveld is, alsmede den generaal de Lacy Evans, die door den val van het paard tijdelijk buiten gevecht gesteld is, zullen vervangen.

In een' brief uit Balaklava d.d. 1sten dezer wordt gemeld, in overeenstemming met hetgeen reeds in vroeger medegedeelde telegr. berigten werd gezegd, dat de Franschen eene sterke Russische mijn ontdekt hebben op eenige voeten afstands van de borstwering hunner batterij. Die mijn was 12 voeten onder de oppervlakte van den grond en bevatte omstreeks 18 centenaars buskruid. Zoodra de Franschen die ontdekt hadden, maakten zij eene contra-mijn en verwijderden het buskruid. De ontdekking heeft de geallieërden voorzigtig gemaakt in het naderen der vesting.

In eene beschouwing van de Londensche Globe over den tegenwoordigen veldtogt in de Krim, leest men o. a. dit: De Russen zijn door uitgestrekte aardwerken gedekt en hebben in artillerie eene schier onbeperkte sterkte. Hier moeten wij de berigten, die van verscheidene zijden omtrent den toestand van Sebastopol verspreid zijn, bepaaldelijk tegenspreken; ons vuur heeft waarschijnlijk nog betrekkelijk weinig schade aan Sebastopol toegebragt, om de eenvoudige reden, dat zeer weinig van onze kogels of bommen op de stad zelve gevallen waren.

Wij moeten eerst de buitenwerken tot zwijgen brengen, voor dat wij met veel gevolg de stad kunnen beschieten. Ook schijnt het een onjuist gezegde van sommige berigten, dat er eene bres geschoten werd: de gesteldheid der Russische aardwerken brengt niet mede, dat er bressen in geschoten worden; zij zijn zoo laag, dat onze infanterie er overheen klimmen kan, doch daarbij zouden onze soldaten een verschrikkelijk vuur ontmoeten. Dat vuur zijn wij thans bezig te beantwoorden, kanon met kanon; en wanneer wij het tot zwijgen brengen, dan wordt het welligt tijd om den storm te loopen.

Uit het legerberigt van prins Mentzikoff, van den 15den dezer, onder de telegrafische depêches van ons vorig nommer medegedeeld, blijkt ook nog, dat den vorigen dag een geweldige storm in de Zwarte zee had gewoed, waardoor acht Engelsche transportschepen op het strand geworpen en eene korvet gezonken zijn.

Uit Petersburg wordt berigt, dat de keizerlijke familie een regiment schutters, uit lijfeigene landlieden bestaande, aan den Lande aanbiedt. De Keizer roept die landlieden op om den roem voor het heilige Rusland te bewaren.

Men verzekert, dat de Russische stoomschepen die de Finsche golf hadden verlaten en zich in de Oostzee zelve hadden verschanst, om op hunne beurt jagt te maken op de daar nog rondzwervende Engelsche of Fransche koopvaardijschepen. Velen van deze waren ter naauwernood ontkomen, maar drie zouden er toch in handen der Russen zijn gevallen en naar Riga opgebragt. Op den 15den was die haven zonder ijs. Te Riga en Reval waren geene koopvaarders die zich met het vervoer durfden belasten, hoe hoog men de vrachtprijzen ook aanbood. De haven van Archangel was in de eerste 10 dagen van deze maand nog open. Men meende dat vele Noorweegsche en Zweedsche schepen van die toevallige omstandigheid nog zouden gebruik maken om granen van daar uit te voeren.

De vloten der geallieërden in de Noordelijke IJszee hebben den 6den September de Russische stad en vesting Petropaulowski, bij de landengte van Kamschatka, in de baai van Awatscha, aangetast, en bij die gelegenheid twee batterijen vernield en twee schepen genomen. Het verlies der geallieërden bedroeg 64 man. De Engelsche admiraal Price werd door een ongelukkig toeval gedood.

ITALIË.

Volgens brieven uit Rome, zouden de twee eenige wereldlijke ministers, de heeren Galli en Farina (financiën en politie), eerstdaags door geestelijken vervangen worden.

Te Rome heerscht thans eene groote beweging van troepen. Het Fransche garnizoen zal er tot een gering aantal manschappen verminderd worden.

— Men verneemt uit Italië, dat de graaf de Montemolin het koninklijke kasteel Capo di Monte, dat hij sedert eenigen tijd bewoonde, verlaten heeft. Zoo men zegt, zou hij zich naar Spanje begeven hebben.

— De heer Franzoni, aartsbisschop van Turin, heeft een' aan zijne geestelijkheid gerigten brief openbaar gemaakt, waarin hij de geestelijken van zijn gebied aanhitst ter verzet tegen de (Sardinische) regering. Dit schrijven heeft de verontwaardiging des volks opgewekt.

— De prins de Carignan, neef van den Koning van Sardinië, is van zijne reis naar Duitschland en Engeland, te Turin teruggekeerd. Men zegt, dat de prins met eene politieke zending belast is geweest.

SPANJE.

In de Cortès-vergadering van den 21sten dezer heeft Espartero verklaard, dat hij de taak op zich had genomen, om het ministerie zamen te stellen, onder beding, dat hij de vrijheid bleef behouden om af te treden, zoodra de Cortès zouden zijn geconstitueerd. Hij dient thans zijn ontslag en dat zijner medeleden in het kabinet in, opdat H. M. eene vrije keuze zoude kunnen doen van verantwoordelijke raadslieden. Hij zelf wenscht te leven als eenvoudig burger, gehoorzamende aan de wetten des lands.

Een groot aantal leden van de Cortès is voornemens, om in de eerste dagen der volgende week een voorstel te doen, opdat de vergadering Isabella II plegtig de constitutionele Koningin van Spanje verklare. De aanneming van een dergelijk voorstel zou de onzekerheid doen verdwijnen, welke bij sommigen nog nopens dit punt bestaat.

DUITSCHLAND.

De regeringen van Pruissen, Beijeren, Wurtemberg en verscheidene andere staten staan reeds sinds geruimen tijd in onderhandeling met het Thurn- en Taxische postbestuur, om in zijn rayon ambulante postbureaux op de spoorwegen in te voeren. Dit bestuur betoont daartoe evenwel weinig geneigdheid, reeds daarom, dewijl dit, volgens zijne verzekering, eene uitgave zou vorderen van eenige millioenen guldens. De belanghebbende regeringen beschouwen dit cijfer evenwel als hoogst overdreven, en zijn voornemens om klagten daarover bij de bondsvergadering in te brengen.

— Volgens een berigt uit Koppenhage aan de National Zeit., onderhandelt Denemarken thans met Pruissen over zijne houding in de Oostersche kwestie, en staat de zending van den geheimraad von Scheel naar Berlijn daarmede in verband. Het dagblad Fædrelandet bevatte dezer dagen een schrijven uit Berlijn, waarin beweerd wordt dat onderhandelingen gevoerd worden tusschen Denemarken, Zweden, Pruissen en de Nederlanden (?), wegens het sluiten van een verbond ter handhaving van de onzijdigheid.

— De Oesterreichische Correspondenz bevestigt de mededeelingen door de Presse gegeven, betreffende de laatstelijk door het Weener kabinet aan de Pruissische regering gerigte nota's.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 21 November.

De Koningin heeft lord Raglan, opperbevelhebber van het Britsche leger in de Levant, tot veldmaarschalk verheven.

— Ten gevolge der schaarschte van rogge, zullen de Russische krijgsgevangenen te Plymouth voortaan met tarwebrood gevoed worden.

— L.l. Vrijdag zijn uit het tuighuis van Woolwich vier millioen patronen voor de Minié-buks naar de Krim ingeladen.

Zondag is het 90ste regement te King-town aan boord van de Europa ingescheept, en in den avond naar de Krim vertrokken. Het aanwerven van rekruten door het geheele rijk, heeft bij voortduring goeden voortgang; aanhoudend komen hier manschappen aan, om bij de verschillende korpsen te worden ingelijfd.

— Van wege het departement van oorlog is, onder dagteekening van gisteren, eene circulaire gerigt aan de bevelhebbers der korpsen van de burger-militie, waarin berigt wordt, dat het, uit hoofde van het dringende belang eener spoedige vermeerdering van het staande leger, noodig is, dat daartoe van de regementen der burger militie zoovele vrijwilligers als slechts mogelijk is geleverd worden.

Dien ten gevolge zal bij de korpsen der burger-militie eene opzettelijke werving voor de garde, voor de linie-troepen en ook voor de mariniers plaats hebben, ten bedrage van 25 op de 100 man van elk militie-regement; echter zullen, naar goedvinden der bevelhebbers, ook boven hun getal van 25 per 100, vrijwilligers aangenomen worden. Het handgeld voor de manschappen, die bij het leger in dienst treden, is bepaald op 7 p. st. Tevens is bekend gemaakt, dat officieren der militie als luitenants bij het leger aangesteld kunnen worden, zonder dat deze officiers-plaatsen (zoo als anders hier te lande gebruikelijk is) gekocht behoeven te worden, — en wel één luitenant op elke 75 man die tot het staande leger overgaan.

— Ten gevolge van het in dienst stellen van verscheidene harer schepen door het gouvernement, heeft de West-indische stoomboot-maatschappij aangekondigd, dat zij, tot nadere kennisgeving, geene vrachten naar Brazilië, noch naar West-Indië, kan aannemen na den 2den December. De regering heeft thans zoo vele groote stoomschepen voor het overbrengen van troepen en krijgsbenoodigdheden in huur, dat de vrachten, welke zij daarvoor te betalen heeft, over een geheel jaar berekend, omstreeks drie mill. p. st. beloopen.

— Te Devonport, zegt de Economist, bevinden zich verscheidene honderde Poolsche krijgsgevangenen, die van begeerte branden om tegen Rusland in het veld te trekken. Wij begrijpen niet, zegt het blad, waarom de hertog van Newcastle aarzelt hen tot een Poolsch legioen te vormen. Reeds het berigt, dat een Poolsch legioen te Portsmouth wordt opgerigt, zoude als een elektrieke schok Rusland doen beven en tot afleiding van zijne in het Zuiden geconcentreerde legers dienen.

— De negentien Noordpool-expeditiën, sedert 1848 tot en met 1854, door Engeland uitgezonden ter opsporing van sir John Franklin, hebben aan dien staat 1,000,466 £ gekost.

— Eene met betrekking tot de jurisprudentie merkwaardige kwestie is dezer dagen voor het hof van Queen's Bench behandeld. Een in Engeland wonende Rus had eene aanklagt ingediend tegen een Brit, die weigerde hem eene schuld van £ 52.10 te betalen. De regter, lord Campbell, besliste in overeenstemming met zijne ambtgenooten, dat de Engelschman niet tot de betaling gedwongen kon worden, daar een burger van een vreemden vijandelijken staat, volgens de bestaande wetten, geene aanspraak kan maken op de regten en privilegiën van het land. Deze uitspraak, uit den mond van lord Campbell, een der meest verlichte regtsgeleerden, klinkt zeker vreemd. Daarom moet men evenwel niet denken, dat Engeland zich op zijnen vijand wreken wil, door aan een Rus £ 52.10 te onthouden. Lord Campbell kon slechts volgens de bestaande wetten regt spreken en deze zijn, wat het hier bedoelde geval betreft, in den laatsten tijd niet niet veranderd.

— Te Carlisle, de plaats waar hoofdzakelijk beschuit voor de Engelsche land- en zeemagt wordt gemaakt, heeft men een' nieuwen oven tot het bakken daartoe ingevoerd. Deze oven, thans gebruikt in de groote inrigting van Slater, werd door den uitvinder niet slechts bestemd tot het bakken van brood en beschuit, maar, bij meerdere hitte, ook tot het branden van aardewerk. Het voornaamste bestanddeel daarvan is eene buis, in den vorm van eene kroes, uit klei vervaardigd en vrij lang, die horizontaal in den oven ligt, en naar eisch verhit wordt. Door deze kroes laat men de beschuiten of andere voorwerpen langzaam van de eene naar de andere zijde loopen, terwijl zij, dezen weg afleggende, volkomen gebakken worden. Bij deze bewerking worden zij op blikken platen gelegd, welke men door middel van kettingen doet voortschuiven. Bij het bakken wordt er slechts geringe oplettendheid van de zijde des werkmans gevorderd; de bewerking geschiedt zuiniger en het baksel is meer volkomen dan het tegenwoordige. Buiten den oven is een pyrometer aangebragt, om de hitte te regelen.

— Eerstdaags ziet men de komst hier te lande te gemoet van een der rijkste Indische prinsen, namelijk Maharajah Murrender Sink Mahinder Bahadoo van Puttialah. Deze rijke nabob heeft zich, gedurende zijn verblijf in Engeland, een krediet van 500,000 £ verzekerd.

— De honden belasting heeft gedurende het op den 5den Oct. geëindigde jaar in het geheele land de som van 161,814 £ opgeleverd.

— Uit Hamburg wordt gemeld, dat lord Dudley Stuart, belast met eene buitengewone zending bij de hoven van Zweden en Noorwegen, te Stokholm is overleden.

— De aandacht van het publiek is thans zeer gevestigd op de onderzeesche telegrafische linie door de Middellandsche zee, beginnende in Spezzia en vervolgens loopende over Korsika en Sardinië naar de noordkust van Afrika. De beide eerste gedeelten, namelijk van Spezzia tot naar de noordkust van Korsika, alsmede door de zeeëngte van St. Bonifacio, zijn thans voltooid. De daartoe gebezigde kabels zijn 110 Engelsche mijlen lang en wegen 16,248 centenaren. Thans wordt het noodige voorbereid tot het aanleggen van het derde en langste gedeelte, dat zich, ter lengte van 140 Engelsche mijlen, van de zuidpunt van Sardinië tot naar de Afrikaansche kust bij Bona uitstrekt. Na de voltooijing daarvan, zal men zich dadelijk bezig houden met het daarstellen eener verdere verbinding met de Fransche liniën in Algiers, alsmede over Tunis en Kaap Mustapha, naar Malta, en wijders van Bona langs de Noord-Afrikaansche kusten, tot naar Egypte.

— De New-York Herald behelst een artikel over de resolutiën der conferentie, te Ostende gehouden. Er blijkt uit, dat de Amerikaansche diplomaten, in die stad vereenigd, aan de Vereenigde Staten de bemagtiging van Cuba tot elken prijs hebben aanbevolen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 November.

Lord Palmerston heeft Maandag op St. Cloud zijne hulde aan den Keizer betuigd. Men verzekert dat hij tot Donderdag of Vrijdag bij Z. M. zal blijven en dat in dien tusschentijd de reis naar Fontainebleau zal plaats hebben.

— Prins Czartoryski is op St. Cloud ontboden, alwaar hij een onderhoud met den Keizer en lord Palmerston gehad heeft.

— Het berigt der ernstige ongesteldheid van prins Napoleon, ten gevolge waarvan deze zich verpligt heeft gezien om den togt naar Konstantinopel te aanvaarden ter zijner herstelling, heeft hier vrij wat indruk gemaakt. Men heeft tot dusver niet vernomen, dat de regering officiëel onderrigt is geworden van de ziekte van den genoemden prins. De Keizer heeft het echter raadzaam geacht om den bejaarden prins Jerôme te melden, dat, naar luid van bijzondere opgaven, zijn zoon ongesteld zoude zijn geworden. De dagbladen zijn aanvankelijk uitgenoodigd om het stilzwijgen aangaande deze ziekte te bewaren.

— Ter zake van de bij Inkerman behaalde overwinning, zal het geschut der invaliden worden gelost.

— Den 1sten Jan. 1849 had al het oorlogs materiëel in Frankrijk eene waarde van 459 millioen francs. De artillerie bezat aan belegeringsgeschut 8078 stukken, benevens 3800 stukken veldgeschut, 2978 mortieren, 4382 houwitsers ten gebruike in het veld enz. In de tuighuizen bevonden zich 8,091,244 kogels, 935,360 bommen, 1,600,000 kartetsen, 222,215 granaten en 177,588 kartetsbussen; voorts 16 millioen geweerkogels, 25 millioen kilo buskruid, 99 millioen kardoezen zonder kogels en 4622 patronen voor kanonnen. 11 geschutgieterijen waren onafgebroken werkzaam. Overigens bezat de staat 2,940,000 geweren en meer dan een millioen sabels. Deze voorraad was sedert 1849, het tijdstip dat de tegenwoordige oorlog begon, aanmerkelijk vermeerderd.

— In het Journal des Débats is een betoog opgenomen van den heer Saint Marc-Girardin, waarin de toestand van Polen wordt nagegaan, en de mogelijkheid aangetoond van het herstel der onafhankelijkheid van dien staat, ten gevolge van den tegenwoordigen oorlog.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 21sten November.

In deze zitting is ingekomen eene Kon. boodschap ten geleide van een ontwerp van wet tot opheffing van het fonds tot wapening en bevestiging van het Zuidelijk frontier. — Verzending naar de afdeelingen.

De commissie van rapporteurs is gereed met haar eindverslag over het ontwerp van wet tot onteigening van perceelen tot uitbreiding van het station van den Rijn-spoorweg, te Arnhem. — De dag der beraadslagingen zal nader worden bepaald.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over de staatsbegrooting voor 1855.

De heer Dullert merkt op, dat gisteren gezegd is, dat men het gepast en wenschelijk oordeelde, in beschouwingen te treden niet alléén over de begrooting, maar ook over het ministerie en zijne beginselen. Hij heeft 1) tegen de begrooting zelve, twee hoofdbedenkingen, als a dat de raming der middelen te laag is, en b. dat de uitgaven te hoog zijn opgevoerd. Hij toont daarbij aan, dat de verhooging van het cijfer der begrooting tot de gewone, en niet tot buitengewone uitgaven betrekking heeft. Hij zal die hoofdstukken afstemmen, waarop zijne bezwaren het meeste merkbaar zijn. Hij is voorts overgegaan tot eene beschouwing van de daden en handelingen van het ministerie sedert zijne optreding. Het programma bij deszelfs optreding uitgevaardigd, had hem omtrent de rigting van dit ministerie niet gerust gesteld.

De uitkomst heeft z. i. bewezen, dat het ministerie zijn programma zachtkens aan heeft laten varen, zoodat er niets meer van overblijft. Spr. is daarna overgegaan tot een onderzoek van de daden van het ministerie sedert het is opgetreden, en heeft daaruit het gevolg getrokken, dat het geen aanspraak maken mag, zijn vertrouwen te erlangen. Hij heeft zich op het standpunt geplaatst van alleen regeringsdaden en handelingen na te gaan en dus alles wat de personen der ministers betreft buiten zijne beschouwing te laten.

De heer Zijlker heeft verklaard, dat hij niet kon medewerken tot het bevorderen eener rigting, die, naar zijn inzien, in vroegere dagen zoo veel nadeel aan den Lande heeft berokkend, en waarvan hij de sporen in de onderwerpelijke begrooting meent te bespeuren.

De heer van Zuylen van Nyevelt heeft eene uitgebreide rede gehouden, waarin hij een' blik op den toestand des vaderlands heeft gevestigd. Hij heeft zich daarbij de vraag voorgesteld, of het belang des lands gedoogt, dat men door eene gave toestemming der begrooting de rigting van het ministerie, zoowel uit het oogpunt van de binnenlandsche politiek, als van de buitenl. politiek en den financiëlen toestand bestendigt? Hij heeft daarbij eere toegebragt aan het krachtig en spaarzaam bestuur van het vorig ministerie, waarvan men nog de zegeningen aanschouwt. Hoezeer hij korten tijd lid van dat ministerie geweest is, meende hij, dat die eer toekwam aan hen, die, van den oorsprong af, aan dat ministerie hadden deel genomen.

Wat de politiek der regering binnen's lands betreft, sloegen zijne aanmerkingen op de ministers in het algemeen en niet op dien van binnenl. zaken in het bijzonder, daar hem ten aanzien van dien minister zelfs een gevoel van dankbaarheid bezielde, dat er nog niet meer is afgebroken of omvergehaald, dan waarvoor aanvankelijk vrees bestond. Hij toonde aan, dat de zamenstelling van het tegenwoordig ministerie en de antecedenten der ministers, van den aanvang af, grond tot bekommering gaven. Hij wees daarbij op de godsdienstige onverdraagzaamheid en tweedragt, waaraan dit ministerie zijn oorsprong te danken heeft en waarvan het de zaden niet zoo spoedig heeft kunnen verstikken. En wat de politiek der regering tegenover het buitenland aangaat, komt het hem voor, dat daaraan eene verkeerde rigting en leiding is gegeven. Hij verheugt zich over den staat van neutraliteit; maar hij gelooft toch, dat eene te ver gedrevene neutraliteit ons in min goede verstandhouding met al de oorlogvoerende partijen zou kunnen brengen. Het is voor hem ook geene twijfelachtige zaak voor wie onze sympathie moet zijn, wanneer hij een' oorlog ziet uitgebarsten, waarbij twee groote mogendheden

met alle kracht den strijd aangorden om den zwakke tegen den sterkere te beschermen.

Ten opzigte van onze buitenlandsche politiek is spr. in eene meening getreden van het gebeurde met het hof van Rome en over zijn eigen bedrijf in dezen. Hij verklaart op nieuw openlijk en ten stelligste, dat hem niets vooraf over de kerkelijke regeling was medegedeeld; dat van geen aartsbisschop van Utrecht of bisschop van Haarlem was gewag gemaakt; dat het uit zijne correspondentie blijken kan, dat hij zich over die niet-mededeeling ten ernstigste heeft beklaagd, en hij betuigt zijne bevreemding, dat de heer *Lightenvelt* bij de inzage van de brieven van den pauselijken internuntius geen kennis heeft bekomen of genomen van de brieven die hij, spr., geschreven had!

Hij vraagt het, wat de regering heeft bewogen om een' vreemdeling te redden, maar de eer en den goeden naam van Nederlandsche staatslieden op te offeren, en leidt uit een en ander af, dat uit het vroeger gebeurde en later voorgevallene, geene reden bestond tot billijking der Aprilbeweging, en tot optreding van dit ministerie.

Spr. bestrijdt in de derde plaats de financiële huishouding. Hij heeft doen uitkomen den beteren financiëlen toestand, die sedert 1849 werd verkregen waarvan het gunstige gevolg was, het bestaan van overschotten, amortisatie, ontheffing van lasten enz., en thans merkt men reeds op, dat al de verkregene bezuinigingen spoorloos zijn verdwenen, en dat de uitgaven van den Staat met 3 millioen guldens zijn verhoogd. Deze weg moet leiden tot nieuwe geldleeningen en nieuwe lasten, zoo de Reg. niet bij tijds daarop gestuit wordt. Zijne slotsom is, dat hij, welligt, genoopt zal worden tegen de meeste hoofdstukken te stemmen.

Hij beoordeelt niet de personen, die aan de ministeriële tafel gezeten zijn; doch hij vindt in deze begrooting eene kiem tot bewandeling van een verkeerden weg in het stuk der financiën, en de bevestiging van een regeringsstelsel, dat, naar zijne overtuiging, verderfelijk is voor het Vaderland. Boven sympathie of antipathie ten opzigte van eenig ministerie, staat bij hem het belang der natie, en dat belang roept hem in dit oogenblik toe: Onthoudt u!

De heer *van Bosse* houdt eene uitgebreide rede; hij beweegt zich geheel op het terrein der cijfers; hij toont aan: de uitbreiding der uitgaven; het gemis aan zuinigheid, en treedt in vergelijkingen tusschen dit jaar en vorige jaren, en verdedigt nader zijne nota's.

De heer *Reinders* heeft de thans ingediende begrooting beschouwd als eene reactionaire poging om terug te keeren tot den stand van zaken, zoo als die vóór 1848 bestond.

De heer *van Foreest* treedt in politieke beschouwingen over, tot en tegen de zoogenaamde constitutionele partij, tusschen welke partij met hem eene onoverkomelijke klove zal blijven bestaan. Omtrent de beginsels van het ministerie is hij nog in het onzekere, maar hij zal zeggen *in dubio pro reo*.

De *Min. v. Financiën* schetst in den aanvang de moeijelijke positie van een ministerie, dat den moed moet bezitten om de noodige gelden aan te vragen, en te gelijker tijd zorgen, dat de natie niet te zwaar belast worde, en gaat vervolgens over tot de wederlegging van de argumenten, door de verschillende sprekers tegen de begrooting ingebragt.

Wat de beschuldigingen betreft tegen zijne ambtgenooten, wegens vroegere handelingen: de min. erkent, dat hij gewillig zich heeft verklaard vóór de vervulling van het programma van den 26sten April, en dat hij, derhalve, ook voor dit staatsstuk verantwoordelijk is. Naar des min. meening, werd dit programma nageleefd, ofschoon dit nooit zou kunnen leiden tot inwilliging van de eischen der anti-revolutionaire partij.

Op de zwarte schildering van de toekomst, die Nederland volgens den heer *van Lennep* te gemoet ging, antwoordt de min.. dat er geene reden was om zoo sombere tafereelen op te hangen; en dat in elk geval, als de nood aan den man was, de vaderlandsliefde der natie te beproefd was, om niet van haar alle, alsdan noodige opofferingen te mogen verwachten.

Vervolgens gaat de minister over tot de wederlegging der cijfers, die aangevoerd zijn tot betoog, dat deze begrooting zooveel hooger zoude zijn dan vroegere begrootingen; en de wederlegging van het betoog, dat de begrooting zooals zij is aangeboden, slechts onvolledig is.

Op nieuw verdedigt de min. bij die gelegenheid het, in de mem. van beantwoording bereids voorgestelde beginsel, dat men op het eindcijfer niet moet letten, maar alleen op de doeleinden, waarmede het gevraagde zal worden uitgegeven, en tracht dit stelsel te staven door een beroep op de meening, ten aanzien van dat zelfde punt, door den heer *van Bosse* vroeger aangevoerd.

Wat de afschaffing van belasting betreft: de min. wenscht zijn gevoelen nader toe te lichten bij de behandeling der wet op de middelen. Alléén wil de minister doen uitkomen, dat hij niet inconsequent is, wanneer hij eerst vermindering van 23 opcenten voorstelde en daarna toezegde een geheele afschaffing. Het is alléén de toestand van het buitenland, waar geene inconsequentie, die tot zoodanige gedragslijn heeft geleid.

Na eene korte wisseling van gedachten over sommige ondergeschikte punten tusschen den heer *van der Veen* en den minister van financiën, is het woord aan den minister van justitie; maar wordt de voortzetting der discussiën uitgesteld tot morgen ochtend te 11 uur.

De commissie voor de verzoekschriften brengt nu eenige rapporten uit over verzoekschriften; waarna de vergadering is gescheiden.

Zitting van Woensdag den 22sten November.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de staatsbegrooting. De *minister van binnenlandsche zaken*, zet, naar aanleiding van de ter sprake gebragte bedenkingen, de staatkundige gedragslijn van het bewind uiteen en verdedigt die. Hij heeft daarbij verklaard, dat de Regering de grondwet ten uitvoer legt in den zin, waarin die is ontworpen, en dat zij getrouw blijft aan het door haar in 1853 uitgevaardigd programma; zich echter onthoudende van datgene, hetwelk zij voor onzen Staat minder eigenaardig en alzoo minder wenschelijk acht. Noch hij, minister, noch eenige leden van het ministerie, wilden afbreken wat goed is, noch slaafs volgen datgene, waarmede zij zich niet konden vereenigen.

De *minister van justitie* beantwoordt insgelijks de gemaakte bedenkingen, en verklaart, dat de Regering niets anders beoogt dan eene getrouwe toepassing der grondwet, zonder dezelve naar hersenschimmige constitutionele stelsels te verwringen; dat zij te dien aanzien geenszins weifelt, maar voor het behoud van orde en vrijheid wil en zal blijven waken, zonder zich daartoe van bespieding te bedienen, gelijk door sommigen zeer ten onregte is beweerd. Z. E. beantwoordt hierop de gemaakte verwijten, als zoude dit ministerie zich hebben opgeworpen en als zoude hij, minister, zijne vroegere beginselen hebben verloochend.

De *minister van buitenl. zaken* bespreekt de redevoeringen van de heeren *Dullert* en *van Zuylen* in 't breede en zegt betreffende de meer persoonlijke zaak tusschen hem en den laatstgenoemden spreker, nopens het gebeurde met het hof van Rome, dat hierbij de waardigheid van het land niet is op het spel gezet, en ontkent hij, dat er een van Nederlandsche staatslieden aan vreemdelingen is opgeofferd. Z. Exc. bestrijdt verder de staatkundige gedragslijn, die, volgens den heer *v. Zuylen*, zoude moeten bestaan in eene onzijdigheid, doch met eene kennelijke ingenomenheid met eene der strijdende partijen, en doet uitkomen, dat bij de verdere behandeling van de betrekkingen van het hof van Rome, de bewindslieden alleen doordrongen zijn geweest door de overtuiging, dat het allezins noodzakelijk was om de gemoederen tot bedaren te brengen, door de handhaving der grondwet, zonder krenking van de vrijheid van godsdienst.

De heer *van Lijnden* treedt in eene beschouwing van de buitenlandsche politiek van het vorige en tegenwoordige bewind en meent, dat het bewind van het tegenwoordige ministerie in dat opzigt geen verwijt mag doen. Voor het overige verklaart hij, slechts matig bevredigd te zijn over de wijze, op welke dit ministerie het aangekondigde programma opvolgt, maar niettemin te hopen, dat hij hetzelve zal kunnen blijven ondersteunen.

De heer *ten Cate* heeft de dusgenaamde vrijzinnige partij tegen den heer *van Foreest* verdedigd; de uitgaven te hoog, [illegible] te zwaar geoordeeld, en begrepen dat de mindere [illegible] middenklassen verligting behoeven.

De heer *Gevers* doet op nieuw uitkomen, dat hij, in April [illegible] voor de bekende motie van orde, dit niet [illegible] om daarmede een bewijs te geven van goedkeuring van de handelwijze van het vorig bewind. — Ten [illegible] heeft hij gemeend in 't midden te moeten brengen, dat het, bij de zoo zeer uiteenloopende gevoelens, wenschelijk zoude zijn, dat van beide zijden iets wierd opgeofferd van bijzondere meeningen, vermits anderzins de beslissing gevaarlijk zou kunnen worden. De begrooting nagaande, heeft de spreker verscheidene onderwerpen aangewezen, die allezins hoogere uitgaven vorderen, en heeft hij daarbij inzonderheid op de belangen van 's Lands vloot en van het leger gewezen. In elk geval zal hij zich geenszins tegen de goedkeuring van de onderwerpelijke voordragt verzetten.

De beraadslagingen, voor welke nog verscheidene sprekers zijn ingeschreven, zullen morgen worden voortgezet.

— Uit de inlichtingen op het adres van den heer *M. D. Teenstra*, wegens de slavernij in Westindië, d.d. 6den November door den minister van koloniën aan de Tweede Kamer verstrekt, blijkt o. a., dat, wat aangaat de in het adres van den heer *Teenstra* voorkomende klagt, alsof de slaven op Curaçao niet behoorlijk gevoed en gekleed worden, de procureur des Konings verklaart, dat hij zich den tijd niet herinneren kan, dat deswege klagten zijn ingebragt, en dat zoowel het uiterlijke der slaven als hunne geboorte- en sterflijsten voor eene goede behandeling des meesters zouden moeten pleiten.

's GRAVENHAGE, 22 November.

Z. M. heeft, bij onderscheidene besluiten, het pensioen verleend aan de navolgende hoofd-officieren der art.: kol. *W.* baron *Bentinck*, luit.-kol. *J. H. van Deventer*, met toekenning van den rang van kol., luit.-kolonel *A. C. J. M. den Beer Poortugaal*, majoor *W. H. J.* baron *van Wassenaar St. Pancras*, met toekenning van den rang van luit.-kol., majoor *F. Broers*, — en verder aan den majoor-magazijnmeester *W. B. Vergroesen*, met toekenning van den rang van luit.-kol., en aan eenige andere officieren van lageren rang.

Z. M. heeft wijders bij besluiten van den 18den en 20sten dezer, onderscheidene benoemingen gedaan bij het wapen der artillerie, als o. a. tot kapit., den 1sten luit. *G. van de Pol*, magazijnm. der art. van de 2de kl., te Groningen.

— De provinciale staten van Zuid-Holland hebben in hunne zitting besloten te berusten in de toevoeging van den geheelen Haarlemmermeer-polder aan de prov. Noord-Holland.

— In de residentie is aangekomen en aan het hotel van den Amerikaanschen gezant, den heer *Belmont*, afgestapt, de commodore *Perry*, de vader van mevr. *Belmont*.

— Naar men verneemt, is door den heer *Bouquié-Lefebre* aan heeren burgemeester en wethouders concessie gevraagd tot het aanleggen van eene spoorwegdienst, door trekking van paarden, van 's Gravenhage naar Scheveningen.

— De Luxemburgsche kamers hebben een ontwerp van wet aangenomen, volgens 't welk de graanhandel slechts zal mogen worden uitgeoefend door hen die daartoe bijzonder verlof hebben; aan de regering is tevens het regt gegeven het gebruik van aardappelen voor het distilleren te verbieden.

— De ook in ons vaderland bekende geleerde dr. *Eduard Stolle*, te Berlijn, op wiens borst onder de vele ridderorden ook eene prijkte ham door Z. M. onzen Koning geschonken, is den 17den dezer te Munchen plotseling aan eene beroerte overleden.

AMSTERDAM, 23 November.

Gisteren middag te 12 uur is het doodvonnis aan *Johann Heinrich Kemper*, met den strop in het valluik, voor den ringmuur der cellulaire gevangenis, ten aanschouwe van eene groote volksmenigte voltrokken.

De *Amst. Cour.* deelt mede, dat *Kemper*, na zijne veroordeeling, herhaaldelijk de regtvaardigheid van het over hem uitgesproken doodvonnis erkend, en diep berouw over de door hem gepleegde misdaden betoond heeft. Deze stemming heeft tot de laatste oogenblikken zijns levens voortgeduurd, en werd aangekweekt door de toespraken van den hem toegevoegden geestelijke, den eerw. R.-Kath. pastoor *J. Brinkman*. Toen hem, Dingsdag ochtend, door den heer procureur-generaal de verwerping van zijn verzoek om gratie en de op handen zijnde executie van zijn vonnis werd aangezegd, was hij diep getroffen, maar behield hij zijne kalmte. Op zijn verzoek heeft hij 's avonds afscheid genomen van *Prickwinkel* en diens knecht, en, gelijk vroeger in brieven aan hen, vergeving verzocht van de jegens hen gepleegde misdrijven. Ook in de laatste uren zijns levens werd hij door den genoemden geestelijke, benevens den eerw. pastoor *Steins Bisschop*, bijgestaan; beiden gaven met vreugde getuigenis van het voortdurend geloof des berouwvollen zondaars.

— Men weet dat de hoofdvereeniging van het Nederlandsche onderwijzers-genootschap zich bij adres tot de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft gewend, met verzoek, dat zij de voorgedragene wet op het onderwijs, tenzij zeer aanmerkelijk gewijzigd, niet aanneme. Vooral vindt de vereeniging groot bezwaar in art. 4 der wet. Volgens dat art. zullen de openbare scholen alzoo moeten ophouden Christelijke te zijn, want ook voor niet-Christelijken moeten zij niet alleen toegankelijk, maar mogen zij ook niet kwetsend zijn. Met verreweg de meerderheid der natie, en bovenal der onderwijzers, is het wenschelijk, de bepaling van 1806 (reglem. A, art. 22, 23) te behouden, en dus in den regel algemeen-Christelijke scholen te hebben, waarvan het eigenlijk leerstellige der verschillende godsdienstige gezindten wordt geweerd, zoodat alle volksonderwijs eene zedelijk-godsdienstige rigting erlangt en er eene opleiding tot alle maatschappelijke en Christelijke deugden plaats heeft.

In art. 4 heeft de vereeniging nog overgroot bezwaar tegen de laatste bepaling, dat er *afzonderlijke openbare* scholen mogen zijn, scholen voor gezindten op openbare kosten. Dit eischt de grondwet niet; zij eischt, onzes erachtens, het tegendeel, een *openbaar* onderwijs *voor allen* (altijd met uitzondering van het reeds bestaande Israëlietische onderwijs), terwijl zij, die een bijzonder onderwijs verkiezen, zich dit zelve moeten verschaffen. Blijft de wetgever niet hierbij, maar maakt bij de bepaling van art. 4, laatste alinea: dan wordt er een twistappel geworpen in elken gemeenteraad, *of* er, *hoe vele* dan, en voor *welke* gezindten er afzonderlijke openbare scholen zullen komen.

Zóó wordt de nu reeds groote verdeeldheid der kerkgenootschappen ook tot in iedere burgerlijke gemeente verbreid. De fakkel der tweedragt wordt dan door den wetgever geworpen in een gebied, waar men nu dikwijls met moeite eendragt bewaart. De gevolgen zijn niet te berekenen! Een eerste gevolg zou moeten zijn, dat er dan ook van wege de kerkgenootschappen een toezigt op de afzonderlijke openbare scholen zou moeten worden toegelaten, hetwelk in vele botsingen zou komen met het staatstoezigt, gelijk België ons toont.

— De zaak van de heeren jhr. *M. Salvador* en *S. Fongers*, aangeklaagd van lasterlijke aanbrenging en laster in dagbladen, zal nu dienen voor het prov. geregtshof van Noord-Holland, op den 14den Dec. e.k.

— Naar wij nader vernemen, bevinden zich onder de verzameling gewassen, welke uitsluitend door de zorg van kapit. *Haagsman* met het schip *Doctrina et Amicitia* zijn overgebragt, zeldzame orchideën en eenige nog nimmer in de Europesche tuinen ingevoerde soorten van de hoogstmerkwaardige plantengroep der *rhizophoreën*.

LEIDEN, 21 November.

Den 14den dezer had hier ter stede eene daad van zelfopoffering plaats, die aan de vergetelheid verdient ontrukt te worden. Onze stadgenoot, *Jac. van Kaathoven*, med. cand., zich op dien avond omstreeks kwart voor *tien* uur naar het Nosocomium Academicum begevende, zag midden in de Mare ter hoogte van den boekwinkel van den heer *Couvée* iets in het water spartelen, 't welk bij nader onderzoek een man bleek te zijn, die in zinkenden staat verkeerde en reeds geen hulpgeschrei meer aanhief. Niettegenstaande er zich op dat oogenblik niemand in de buurt bevond om hem in zijne poging tot redding te helpen, aarzelt de heer *van Kaathoven* geen ooogenblik, maar springt, na zijn' mantel weggeworpen te hebben, geheel gekleed in het vrij diepe water, zwemt naar den zinkende toe en slaagt er in hem naar den kant te voeren. Nu echter begon het moeijelijkste gedeelte dezer belanglooze daad, daar de moedige jongeling zelfs digt aan den wal geen' grond konde voelen en dus in de onmogelijkheid was zijn' last op den vasten grond te ligten. Gelukkig echter had het geplas in het water de aandacht van een voorbijgaand heer (den heer *O.* uit Dordrecht) tot zich getrokken, met wiens bereidvaardig verleende hulp het gelukte den drenkeling op den wal te brengen. Aldus mogt de edele jongeling de zelfvoldoening smaken eenen natuurgenoot aan eenen wissen dood ontrukt te hebben.

SCHIEDAM, 21 November.

Als eene bijzonderheid kan men vermelden, dat onze haven heden vol beladen schepen is, aanbrengende ... en gerst uit Denemarken, Zweden en Pruissen.

NOORDWIJK AAN ZEE, 21 November.

Hebben er op de Hollandsche schepen, wanneer die te ... Filip komen, na voor Engelsche rekening bevracht te ... tallooze voorbeelden plaats, dat de matrozen het schip verlaten en weg loopen en de kapiteins in verlegenheid ... (hetwelk echter het meest door vreemdelingen geschiedt), zeer steekt daarbij het gedrag van een Hollandsch ma... uit dit dorp af, dan dat het geene vermelding zou verdie... Deze namelijk had eene reis mede gemaakt naar Austr... Tien zijner kameraden verlieten het schip; hij weigert he... volgen. Intusschen neemt hij de zaken te Port Filip ... op, informeert zich zooveel mogelijk naar alles, leeft zui... komt met het schip in het begin dezer maand binnen, ... vangt zijne afrekening en afscheid en gaat nu voor 8 d... over Liverpool als passagier naar Australië, om daar ... fortuin te zoeken, hetwelk hem, daar hij scheepstimmerm... is en ook het huistimmeren verstaat, waarschijnlijk wel ... lukken zal; alsdan hoopt hij tot zijne moeder alhier terug... keeren.

's HERTOGENBOSCH, 19 November.

Naar wij vernemen, zijn door het bestuur van het ... huishoudkundig congres, dat ten volgenden jare binnen d... stad zal gehouden worden, tot ceremoniemeesters beno... de heeren *F. J. E. Bergmann*, jhr. mr. *L. W. J. M.* ... *heijen* en *P. R. D. Muller*. Naar het zich laat aanz... zal door het bestuur niets onbeproefd gelaten worden om ... congres zoo luisterlijk mogelijk te doen wezen, vooral ... dat de belangrijke subsidiën der provincie en der stad ... in staat stellen, om al datgene tot stand te brengen, wat ... ken kan om het aan zijn doel te doen beantwoorden.

ZWOLLE, 19 November.

Door de laatstelijk geheerscht hebbende ooste-winden ... waterstand op het Zwolsche diep zoo laag, dat reeds se... eenige dagen de stoombooten tusschen hier en Amsterdam ... hare dienst gestremd zijn, ten gevolge waarvan passagie... goederen per as van Zwartsluis moeten worden aange... Ook de op Amsterdam varende schepen van het ka... schippersveer, alsmede onderscheidene marktschuiten, k... om dezelfde reden, hunne wederzijdsche beurten niet vo... gen. De stoomboot *de Stad Amsterdam*, die eenige d... geleden even boven de Vecht aan den grond was ge... is heden middag, omstreeks 3 uur, door het ee... aanwassende water, gelukkig alhier weder binnengeko... terwijl een uur later de tweede Amsterdamsche stoom... na ook sedert Vrijdag l.l. te hebben vastgezeten, ... kwam. Een zich daarop bevindend detachement mili... was op laatstgenoemden dag, ongeveer ter hoogte va... lenhove, op eenige Schokker vischschuiten overgegaan ... echter ook deze schuiten, door het lage water, al sp... hare vaart moesten staken, is het detachement genoo... geweest de zee te doorwaden, en hebben de manscha... langs dien weg, niet zonder gevaar en moeite, he... 1½ uur afgelegen strand bereikt. Door en door nat en ... zijn zij alstoen bij de ingezetenen van Vollenhove ... kwartierd en hebben den volgenden dag hunnen marsch ... Zwolle vervolgd.

— De aartsbisschop van Utrecht, mgr. *J. Zwijsen*, ... op den 2den dezer, bij eene missive van dien datum, ... exc. den minister voor de zaken der R.-K. eeredienst ... gegeven, dat zijn wel-eerw. de staten of kerkelijke gem... Deventer, Vaassen, Denekamp en Enschedé, allen ... provincie Overijssel, op kanonieke wijze tot parochiën ... verheven, respectivelijk op den 18den, 24sten en ... Sept. en den 6den Oct. l.l., en bij de parochiale kerkb... ren, daarin aangesteld, het algemeen reglement voo... besturen in het aartsbisdom, heeft ingevoerd en in w... gebragt.

Eindelijk wordt door zijn wel-eerw. de tusschenkomst ... z. exc. ingeroepen, opdat aan de pastoors, de beide ... genoemde parochiën te Zwolle, alsmede aan den pastoor ... de parochie van den H. Libuines te Deventer, elk eene ... wedde van *f* 600, en tevens aan de kapellanen dier paro... elk eene jaarwedde van *f* 100 uit 's rijks schatkist moge... den verstrekt.

LEEUWARDEN, 22 November.

Bij besluit van den 20sten November heeft Zijne Maj... goedgevonden, tot burgemeester der gemeente Sneek ... noemen *H. C. Wouda*.

— De winter doet zich dit jaar reeds vroeg gevoelen. ... het in het begin dezer week reeds eenigzins vorstig ... weest, viel er in den avond van den 21sten dezer en in ... daarop volgenden nacht en morgen in deze stad en omstrek... eene groote massa sneeuw, vergezeld van harden wind, wa... de barometer tot het lage standpunt van 735 m.m. wa... gedaald.

Het vallen van groote hoeveelheden sneeuw reeds om d... tijd van het jaar heeft zeer zelden plaats. Het versch... heeft zich in de laatste jaren niet anders voorgedaan d... 1849, doch eerst in den nacht van den 27sten op den 28... November, na zeer vorstig weder, en destijds niet alge... noch in deze provincie, noch elders in Nederland. De te... woordige winter mag dus wel als zeer buitengewoon w... beschouwd.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 25sten November.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, ... LER, LOHMAN, DOORNBOSCH, VAN HOUTEN, UPMEIJ... DOMMERING, VAN ITTERSUM, DE LA FAILLE, SW... MAN, MEIJER, VAN IMHOFF, QUINTUS, WICHERS, ... HEIJNINGEN BOSCH, ONNES, DE SITTER, CREMERS, GEERTSEMA en MESDAG.

Aan de orde wordt gesteld:

1) *Ontwerp besluit tot de betaling van een gedeelte belooning over* 1853 *van den ontvanger der stads land... heemhuren te Sappemeer, ten bedrage van f* 498.55, *uit ... post voor onvoorziene uitgaven over* 1854. — Gearresteerd.

2) *Ontwerp-voorwaarden van het verhuren van va... en klappen te Stads-Kanaal.* – Deze zijn rondgeweest en ... daarop eenige aanmerkingen gevallen. — De voorzitter ... voor, deze in handen te stellen van burg. en weth., ... daarvan zooveel noodig gebruik te maken. Na eenige ... cussie wordt besloten, dat deze stukken in handen ... burg. en weth. zullen worden gesteld, ten einde het noo... regard te slaan op de gemaakte aanmerkingen, en da... in eene volgende zitting weder zullen worden ter tafel gebr...

3) *Missive van den rentmeester der stadsveenen en ... Apel, verzoekende magtiging tot den verkoop van ongeve... boomen te Ter Apel en ter Haar.* – De veencommissie ... hiertegen geen bezwaar. — Wordt daartoe besloten o... goedkeuring van Ged. Staten.

4) *Twee adressen van* F. W. KROOIDER en D. MEIJER... *heemen aan het Stads-Kanaal in erfpacht te bekomen*. Toegestaan, onder goedkeuring van Ged. Staten.

5) *Adres van* P. R. ROELFSEMA *en eenige andere ha... drijvende ingezetenen dezer stad, over de verbetering va... scheepvaart-kanalen naar en in het Oldambt.* — Zij ve... de aandacht hoofdzakelijk op den ongunstigen toestand ... het Winschoterdiep en het kanaal door Pekela en Veend... schetsen de nadeelen, die door den lagen waterstand ... wateren aan de scheepvaart, den graanhandel en in 't ... meen aan den geheelen handel van Groningen wordt toege... en verzoeken den raad van zijne belangstelling te doen ... ken door alle mogelijke middelen te willen aanwenden, ... binnen den kortst mogelijken tijd verbetering in dezen ... aangebragt.

De voorzitter zegt, dat de raad voorzeker bereid zal ... om te zijner tijd deze zaak te ondersteunen; daar zij ... nog aanhangig is bij de Staten dezer provincie, stelt hij ... haar aan te houden.

De heer VAN ITTERSUM meent, dat zeer goed aan adr... santen dadelijk de verzekering kan worden gegeven, dat ... raad belang stelt in deze zaak, ze ter harte neemt en ... tuigd is van het hooge belang er van.

De heer CREMERS is niet tegen dit denkbeeld, schoon ... voor zich van oordeel is, dat, ook zonder de uitdrukk... van die belangstelling, allen toch wel daarvan zullen ... overtuigd en het dus overbodig zou kunnen worden ge... dit uittedrukken, maar in allen gevalle wenscht hij het ... woord op schrift te hebben gesteld, om niet door eene ... juiste uitdrukking iets te praejudiciëren.

De heer TRIP ondersteunt het gevoelen van den heer ... ITTERSUM, om een dadelijk antwoord te geven.

De heer QUINTUS is er zeer voor, dat adressanten be... worden gemaakt met het oordeel van den raad over deze ... met hetgeen reeds in deze zaak is voorgevallen en ...

[illegible] voor de stad gedaan wordt, en stelt daarom voor, [illegible] te kennen te geven, dat de regering der gemeente [illegible] steeds genegen is het hare bij te dragen tot verbetering der handelswegen in deze provincie, inzonderheid van [illegible], en daarom ook steeds genegen is geweest om mede [illegible] verbetering van den zoo slechten toestand van [illegible] Schoterdiep, van Zuidbroek naar Winschoterzijl; ter [illegible] raad alsnog bij voortduring blijken zal geven, ter [illegible] het belang der gemeente, genegen te zijn om op [illegible] wijze daarin te helpen voorzien."

[illegible] ONNES moet dat voorstel ondersteunen. Ook moet [illegible] aan den heer CREMERS doet opmerken, dat de adres[illegible] z. i. niet overtuigd geweest zijn van de belangstelling [illegible] raad in dezen, want dan zouden zij voorzeker dit [illegible] niet hebben ingediend.

[illegible] heer CREMERS vereenigt zich met het voorgestelde te [illegible] antwoord, doch doet opmerken, dat bij eene vroegere [illegible] heid van ingediende adressen van inwoners van het [illegible] uit de gehoudene beraadslagingen is gebleken, dat [illegible] genegen is de verbetering der kanalen ook met geld [illegible] steunen.

[illegible] komstig het voorstel van den heer QUINTUS besloten. *Rapport van de veencommissie over 1854 met de voor[illegible] van burg. en weth.* — Zal rondgaan bij de leden.

Rapport op een adres van H. J. VAN DE RIJN, *verzoekende vergoeding wegens de stremming van passage over den [illegible] boog*, bij monde van den heer TRIP. — De com[illegible] heeft gewacht, totdat de brug geheel was afgewerkt, [illegible] dan beter in staat zoude zijn, de zaak in haar [illegible] te beoordeelen; zij heeft zich afgevraagd of, uit [illegible] regtskundig oogpunt beschouwd, schadever[illegible] zou moeten worden verleend, doch aarzelt [illegible] vraag volledig ontkennend te beantwoorden. Als [illegible] nog vestigt op het algemeen belang, dan ook [illegible] in dezen ontkennend te moeten antwoorden, want [illegible] er in het vervolg geen einde komen aan het geven [illegible] vergoeding wegens gemis van voordeel ten gevolge [illegible] maken van werken van algemeen nut.

[illegible] vraag is het echter, of in sommige gevallen de [illegible] uitzondering eenige tegemoetkoming mag toestaan, [illegible] personen bij uitstek getroffen worden. Zij meent [illegible] te moeten beantwoorden. Zoodanig exceptio[illegible] bestaat hier; weshalve ten slotte door de com[illegible] wordt geadviseerd aan adressant eene gratificatie te ver[illegible] van *f* 3 per week, alzoo gedurende 14 weken (den tijd [illegible] sluiting van de brug) van *f* 42. — Ter visie.

Rapport op een adres van J. L. DIDERICHS, *verzoekende [illegible] vergoeding om gelijke reden*, bij monde van denzelfden. — [illegible] commissie refereert zich tot hare algemeene beschou[illegible] in het vorig rapport en daar deze adressant nage[illegible] denzelfden toestand heeft verkeerd als de vorige [illegible] stelt de commissie voor aan hem eene gratificatie [illegible] van *f* 1,50 in de week, zijnde voor 14 weken [illegible] Ter visie.

Rapport op een adres van P. R. PLUIS, *verzoekende [illegible] stelling om dezelfde reden*, bij monde van denzelf[illegible] Ook in dezen refereert de commissie zich naar voren[illegible] rapport, doch meent zij tevens, dat deze adressant [illegible] het exceptioneel geval verkeert, dat hem bij wijze van [illegible] eene gratificatie kan worden verleend, weshalve [illegible] voorstelt, op het verzoek afwijzend te beschikken. — [illegible]

Rapport op een adres van den heer mr. G. H. DE RANITZ, *[illegible] der stedelijke belastingen*, bij monde van heer CRE[illegible] Adressant had eene schadevergoeding gevraagd, [illegible] het mindere perceptieloon, dat hij bij de inning der [illegible] belastingen had genoten, gedurende den tijd, dat [illegible] van den gemeenteaccijns op het gemaal was ge[illegible] geweest. De commissie heeft de daadzaken door adres[illegible] aangegaan, en verdere opening van zaken ver[illegible] de resultaten daarvan en hare beschouwin[illegible] worden verder door haar medegedeeld en ten [illegible] aan adressant geene vergoeding van [illegible] schade zal worden toegelegd. — Ter visie.

11) *Rapport over de regeling van het plaatselijk belasting[illegible] stelsel*, bij monde van den heer CREMERS. Bij de stukken [illegible] oort ook eene nota van den heer VAN HOUTEN, die [illegible] de meerderheid van de commissie in gevoelen verschilt. [illegible] komen op dit uitgebreid rapport in ons volgend [illegible] terug.] — Na eene langdurige redewisseling over [illegible] of niet laten drukken van het rapport, ter bespoe[illegible] der behandeling, wordt [illegible] betrekkelijke stukken [illegible] bij de leden, en daarna in de afdeelingen te be[illegible]

[illegible] Dienstengevolge gaat men over tot de trekking der afdee[illegible] en is hiervan de uitslag, dat tot de eerste afdeeling [illegible] behooren de heeren UPMEIJER, DOMMERING, [illegible], LOHMAN, SWAAGMAN, QUINTUS, DOORN[illegible], v. HOUTEN, DE LA FAILLE en v. ITTERSUM tot de [illegible] weth. MULLER; tot de tweede de heeren WICHERS [illegible] NINGEN BOSCH, ROELFSEMA, v. IMHOFF, ONNES, [illegible] DE SITTER, MESDAG en CREMERS met de weth. [illegible] TRIP.

12) *Adres van concessionarissen van den kunstweg van [illegible] naar Glimmen over het in 1848 voorwaardelijk [illegible] subsidie voor den aanleg van dien weg.* — Adressan[illegible] zeggen, dat zij voornemens zijn, zoo zij door subsidiën [illegible] in staat worden gesteld, den kunstweg voort te zet[illegible] van Zuidlaren naar Gieten; dat hierdoor hunne [illegible] zal worden voldaan aan de voorwaarde, door den [illegible] besluit van den 12den Febr. 1848 gevoegd aan [illegible] verleenen subsidie van *f* 100 gedurende 20 jaren en [illegible] verdubbeling van die som, zoodra de weg tot Gieten en [illegible] zal zijn doorgetrokken, weshalve zij die verhoogde [illegible] alsnu verzoeken en wel nog voor een vol tijdvak [illegible] jaren.

[illegible] concept-raadsbesluit wordt voorgelezen, volgens het[illegible] overweging, dat aan de bedoeling van gemeld [illegible] (de doortrekking van den weg tot aan Gieten [illegible]) niet was voldaan, aan het gedaan verzoek geen [illegible] gevolg kan worden verleend. — Dit concept-besluit [illegible] bij de leden.

[illegible] Ontwerp-besluit over het betalen van eene som van [illegible] wegens door het rijk in 1853 voorgeschoten verplegings[illegible] der policiegevangenen — Besloten, die som te betalen [illegible] post voor onvoorziene uitgaven over 1854, onder [illegible] ring van Ged. Staten.

[illegible] Nader rapport omtrent het verzoek om subsidie voor [illegible] van Eelde naar Groningen. — In dit nader rapport [illegible] commissie gezegd zich te gedragen aan de vroeger door [illegible] genomene conclusie. Op deze nu wordt door burg. en [illegible] eene wijziging voorgesteld, strekkende, om niet zoo [illegible] te drukken, dat de raad genegen is, in het vervolg [illegible] dragen te verleenen.

[illegible] heeren DOMMERING en DOORNBOSCH blijven aan de [illegible] der commissie vasthouden.

[illegible] ren OUDEMAN en TRIP zeggen, dat het verschil [illegible] tusschen burg. en weth. en de commissie niet [illegible] is, en dat burg. en weth. alleen voorzigtigheidshalve [illegible] sterke belofte wilden doen.

[illegible] conclusie van het rapport wordt hierop aangenomen [illegible] tegen 5 stemmen. (*Tegen: de heeren Muller, Oude[illegible] Imhoff, Trip* en *Slot*.)

[illegible] van L. J. BOSCHMA, C. S., *eigenaren van het Eek[illegible] hoofddiep en veenen, verzoekende voeding van dat [illegible] het Stads-Kanaal.* — De veencommissie is over dit [illegible] gehoord, en heeft geadviseerd aan adressanten te [illegible] geven, dat, zoodra de waterstand in het Stadska[illegible] eenigzins toelaat, aan het Annerveensch kanaal [illegible] verschaffen, zulks zal geschieden. — Dienovereenkom[illegible]

[illegible] Ontwerp-reglement en tarief voor het veer van Nieuw[illegible] op Groningen en terug. — Vastgesteld.

[illegible] Nader voorstel van burg. en weth. omtrent het ver[illegible] ontslag en pensioen aan den bouwmeester D. H. [illegible] De heer OUDEMAN berigt dat burg. en weth., met het [illegible] vele dienstjaren en naar aanleiding van het verzoek [illegible] sultant, nog meenen pensioen te moeten verleenen en [illegible] verzoeke te besluiten 1) dat aan den bouwmeester [illegible] ontslag zal worden verleend, ingaande met den [illegible], onder toekenning van een jaarlijksch pen[illegible] consequentie voor volgende verzoeken van derge[illegible] en 2) het pensioen vast te stellen op *f* 750, onder [illegible] het gedane aanbod om der stad nog in het [illegible] te zijn.

[illegible] heer WICHERS verklaart zich tegen het stelsel van op [illegible] en zoude eene gratificatie willen verleenen.

De heer TRIP acht het wenschelijk, dat er bepalingen gemaakt worden, opdat de stedelijke ambtenaren in een pensioenfonds kunnen deelen. In dit bijzonder geval vindt spr., na het gesprokene in de afdeelingen, wel aanleiding pensioen te verleenen.

De heer ONNES betreurt het, dat het dagel. bestuur in de nieuwe voordragt het beginsel heeft behouden, waarmede in de vorige vergadering de meerderheid zich niet heeft kunnen vereenigen; hij is het eens met den heer WICHERS en doet nog den heer TRIP opmerken, dat hij zich niet herinneren kan, dat men in de afdeelingen de verpligting op zich genomen heeft een pensioen te verleenen.

De heer CREMERS toont aan, dat de reserve weinig zal afdoen; indien men later dergelijke aanvrage weder mogt doen, dan zal men van de billijkheid van den raad toch verwachten, dat hij, op grond van hetgeen vroeger toegestaan is, ook dan weder een besluit tot het geven van pensioen zal nemen.

De heer v. HEIJNINGEN BOSCH verdedigt het gevoelen van het wenschelijke van een pensioenfonds, opdat ambtenaren na langdurige dienst meer zekerheid op ondersteuning hebben.

De heer SWAAGMAN blijft bij zijn vroeger geuit gevoelen, waarin hij versterkt wordt door het aanbod om voortdurend de stad ter dienst te staan.

De heer OUDEMAN doet den heer ONNES opmerken, dat in de vorige vergadering niet gebleken was, of de meerderheid was voor eene gratificatie of voor pensioen. Hij wijst verder op den loop, die de zaak gehad heeft en welke taak burg. en weth. op zich namen, waaraan zij door de voordragt voldaan hebben.

De heer LOHMAN zegt, dat hij juist in de vorige vergadering tegen de voordragt was, omdat hij tegen een pensioen naar een vasten maatstaf was; nu echter kan hij zich met de voordragt van burg. en weth. vereenigen, daar aan zijne bezwaren hierdoor is te gemoet gekomen.

De heer QUINTUS stelt voor, in plaats van in het eerste gedeelte van de voordragt van burg. en weth. voor de woorden „een jaarlijksch pensioen" te lezen: „eene gratificatie van *f* 750, om welke gratificatie rekestrant zich jaarlijks tot den raad zal mogen wenden."

De heer VAN ITTERSUM is het eens met den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH, en gestemd voor de verleening van pensioen; hij wijst er op, dat z. i. geen edel gebruik gemaakt wordt van eene dienstaanbieding voor het vervolg, indien men daaruit aanleiding neemt eene gratificatie te willen verleenen, ten einde te kunnen toezien op de nakoming van dat aanbod en hem in zijne magt te hebben, waaruit blijkt, dat men voor een pensioen zou geweest zijn, indien dat aanbod niet ware gedaan. Dat aanbod pleit juist voor den bouwmeester en nu wordt het in zijn nadeel gebruikt.

In het algemeen vindt hij, dat vele stedelijke ambtenaren in eene onaangename positie zijn; zij zijn noodig en zijn te vinden, maar toch vindt hij het voor zijn gevoel eene treurige positie, dat men hen op hunnen ouden dag, even als eene uitgeperste citroen wordt weggeworpen, aan een onzeker lot overlaat. Wat het verleenen van een pensioen of gratificatie betreft, dit is voor de stadskas hetzelfde.

De heer QUINTUS doet den vorigen spreker opmerken, dat hij zijne bedoeling niet gevat heeft, en dat hij uit zijne woorden wat te veel heeft getrokken. Intusschen gelooft hij, dat het aanbod wel degelijk van invloed heeft kunnen zijn op de bepaling der som, welker montant zonder dat waarschijnlijk niet zoo hoog gesteld zoude zijn.

Het eerste gedeelte van de voordragt van burg. en weth. wordt hierop in stemming gebragt en aangenomen met 13 tegen 9 stemmen. (*Tegen:* de heeren *Cremers*, *Quintus*, *de Sitter*, *Onnes*, *Doornbosch*, *v. Houten*, *Mesdag*, *de la Faille* en *Wichers*.)

Het tweede gedeelte van de voordragt wordt met 19 tegen 3 stemmen aangenomen. (*Tegen:* de heeren *Onnes*, *Doornbosch* en *Cremers*.)

De vergadering wordt verdaagd tot heden avond te 7 uur.

GRONINGEN, 25 November.

Bij het sluiten dezer Courant was de Hollandsche post *nog niet aangekomen.*

— Sedert Donderdag middag tot heden middag 12 uur zijn, blijkens opgave van de plaatselijke geneeskundige commissie, aangegeven 3 nieuwe cholerazieken; hersteld 17; overleden [illegible]; in behandeling gebleven 6.

— Wij vernemen, dat de zaak tegen den heer mr. DE B. M., advocaat te Zwolle, waarvan in een onzer vorige nummers melding werd gemaakt, op den 30sten November e.k. voor de regtbank alhier zal behandeld worden.

— Heden morgen wilde zekere M. P. KROOK, tjalkschipperknecht, te huis behoorende te Zoutkamp, zich op het schip van R. B. DATAMA, aan de Noorderhaven alhier, begeven, toen de plank uitgleed, en hij in het water geraakte. Door het roepen om hulp schoten dadelijk onderscheidene personen toe, wien het gelukte den drenkeling nog bij tijds te redden. Hij heeft zich echter aanmerkelijk bezeerd, voornamelijk aan een der beenen, en is ter verpleging naar het hospitaal vervoerd.

— Op den 23sten November zijn voor de regtbank van *Appingedam* de pleidooijen gevoerd in de procedure voor die regtbank aanhangig tusschen één' diaken der Hervormde gemeente van Warfhuizen, als eischer, en de primaire collatoren aldaar, als gedaagden. De zaak heeft hoofdzakelijk ten onderwerp de af- of niet geldigheid van eene op den 6den Augustus 1852, door één' der gedaagden, als medebezitter van gezegd collatieregt (de andere bezitters waren *geene* ledematen der Hervormde kerk, en dus onbevoegd.) uitgebragte benoeming op ds. J. MARISSEN VAN LOON, destijds predikant te Hoogezand.

Dit regtsgeding schijnt dáárom zonderling, omdat het loopt over het regtsbestaan eener handeling, welke op dit oogenblik reeds *daadwerkelijk* is te niet gegaan, doordien ds. VAN LOON, na door het klassikaal bestuur van Onderdendam te zijn beroepen, eene bedanking aan den kerkeraad heeft ingezonden, terwijl later geheel op dezelfde wijze de heer dr. J. BOELES tot predikant is benoemd en kerkelijk beroepen, die na Koninklijke approbatie, reeds voor geruimen tijd te Warfhuizen in zijne betrekking is bevestigd en voortdurend werkzaam is.

Moeijelijk laat het zich dan ook voorstellen, welk belang de tegenwoordige eischer, die reeds met nieuwjaar als diaken zal aftreden, nu nog bij deze actie kan hebben.

Één der medeëischers — een ouderling — is in den loop van het geding overleden, en moet, naar men zegt, eene beduidende som beschikbaar hebben gesteld, om het proces, zelfs tot in laatste instantie, vol te houden.

Voor den eischer trad op mr. A. OUDEMAN, advokaat en regter-plaatsvervanger te Groningen, en voor de gedaagden mr. H. FRIMA, advokaat en regter-plaatsvervanger te Appingedam.

Met belangstelling wordt in deze zaak eene regterlijke uitspraak te gemoet gezien.

— Woensdag l.l., des namiddags, ontstond er te *Obergum*, gemeente *Winsum*, brand in eene touwslagerij aldaar. De ingezetenen, door het luiden der torenklok ter hulp geroepen, verleenden dien, met dat gevolg, dat al ras, zonder dat de brand aanmerkelijke schade veroorzaakte, gebluscht werd.

Volgens een te Bordeaux uitkomend dagblad, wordt de opbrengst van den wijnoogst van 1854 gerekend op ongeveer 30,000 vat of 120,000 okshoofden wijn, zijnde een twaalfde à een vijftiende gedeelte van een gewoon gewas. Deze hoeveelheid is niet toereikende voor de consumtie van Frankrijk zelf, zoodat men zich, bij het gebrek aan voorraad van vorige jaren, een denkbeeld van de schaarschte der wijnen maken kan. De voorraad wijn van het gewas van 1851 is nagenoeg geheel uitgeput, en de geringe hoeveelheid, nog in handen der eigenaars, wordt niet dan tegen ontzettend hooge prijzen aangeboden. De prijzen der wijnen hebben eene ongekende hoogte bereikt, en blijven door deze ongunstige omstandigheden steeds rijzende, terwijl men inderdaad niet weet, waar die rijzing zich bij bepalen zal. — Men zegt zelfs, dat er sprake is om den uitvoer van wijnen uit Frankrijk te verbieden.

Mundus vult decipi.

Dat de *echte* Champagne-wijn slechts door vier departementen van Frankrijk (Ardennes, Marne, Aube en Haute-Marne) kan worden geleverd, en dat, aangezien hiermede de geheele wereld niet kan worden voorzien, de Champagne reeds sedert lang van suiker, perensap, kruisbeziënsap, voornamelijk echter van ligte wijnen, wordt nagemaakt, is eene bekende zaak, evenzeer als dat meer dan twee derden van den wijn, dien men in Frankrijk, Engeland, Duitschland, Nederland enz.; onder den naam van Champagne drinkt, een namaaksel is, dat gefabriceerd wordt zoowel te Heilbronn, jaarlijks ten getale van omstreeks 100,000 flesschen, als te Esslingen, jaarlijks ten getale van omstreeks 60,000 flesschen, te Niederlössnits, nabij Dresden, alwaar zelfs eene Champagne-wijn-fabrijk, bij aandeelen is opgerigt, te Berg, Grünberg in Silezië, Naumburg, enz. Wat echter minder algemeen is bekend, is, dat in den laatsten tijd de Champagne ook uit de *bergzuring* of *rhabarber* wordt gemaakt, voornamelijk uit de *Prins Albert Rhubarb*, eene plant, die ook in ons land wordt aangetroffen; moetende, naar men zegt, de wijn, daaruit vervaardigd, den besten kenner in verlegenheid brengen.

Dat de Champagne desniettegenstaande steeds hoog is in prijs, grondt zich alleen en op niets anders dan dat de wereld, die veeltijds slechts datgene voor *goed* houdt, wat *duur* is, ook ten aanzien van den Champagne wil bedrogen zijn.

Correspondentie.

Een ons toegezonden artikel betreffende den in ons blad vermelden schapendiefstal te *Uskwerd* en het uitloven eener belooning aan den aanwijzer van den schuldige, wordt niet geplaatst. Van de herinnering van hetgeen vroeger ten gevolge van eene dergelijke uitnoodiging heeft plaats gehad, zien wij het nut niet in.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, heden, 25 November.

De effectenbeurs was heden 1 procent hooger; er liep het gerucht dat eene Fransch-Engelsche leening zou zijn gesloten.

LONDEN, heden, 25 November.

De consols ½ procent hooger, op het gerucht dat Oostenrijk aan Rusland den oorlog zou hebben verklaard.

WEENEN, heden, 25 November.

Men zegt dat alhier het berigt is ontvangen, dat tusschen Pruissen en Oostenrijk een slotartikel zou zijn gevoegd tot het bekende April-verdrag, bij welk artikel Pruissen zich verpligt aan Oostenrijk ook dán bijstand te verleenen, wanneer de Russen, ter bestrijding van de Turken, de vorstendommen mogten binnenvallen.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 25 November.

				Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à	2½	pCt.	58⅞.
Dito Dito	„	3	„	69⅞.
Dito Dito	„	4	„	88⅝.
OOSTENRIJK Metalliek	„	5	„	62.
Dito Nieuwe Litt. B	„	5	„	72⅞.
Dito Dito 1854	„	5	„	72⅛.
Dito 1851 en 1852	„	2½	„	31⅜.
SPANJE Onbep. St.	„	1	„	17⅞.
Dito Binnenl.	„	3	„	32½.
PORTUGAL	„	3	„	36.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	99½.
Dito Dito 1828 en 1829	„	5	„	98⅞.
Dito bij *Hope*	„	4	„	—

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 21 Nov., kapit. *Meijer* Eendragt, van Leer; den 21sten *Visser* Anna Sophia, van Varel; *Kolk* Dankbaarheid, van Londen; *Alberts* Gesina Jantina, van Lissabon; *Kievit* Maria Catharina, van Memel; *Douwes* Geerdina, v. Dantzig. — Te Texel den 22 Nov., *Brouwer* de Hoop, van Londen n. Harburg, als bijlegger; *Smit* Catharina Frederika, van Oudsoen. — In het Vlie den 19 Nov., *Voogd* Jacoba Christina, van Memel; *Koops* Vrouw Grietje, van Holbeck. — Te Helvoet den 21 Nov., *Poelman* Fiducia, van Memel; *Kuiper* Engelina Petronella, van Koningsb.; *Lindeboom* Margaretha, van Kjöge. — Te Brielle den 21 Nov., *Petersen* Catharina, van Denemarken; *Ekamp* de Welvaart, van Ystad; *Peper* Fennechina, van Jutland; den 22sten *Pronk* Gesina Jantina, van Malmöe. — Te Brouwershaven den 21 Nov., *Visser* Johanna Petronella, van Bergen naar Rotterdam. — Te Melbourne den 20 Aug., *Nepperus qq* Mercurius, van Londen. — Te Civita Vecchia, den 7 Nov., *Nyman* Margaretha Hermanna, v. Amst. — Te Pyraeus den 9 Nov., *Jonker* Sallaudt, van Amsterdam. — Te Genua den 16 Nov., *Bottje* Gesina Alida, van Amsterdam. — Te Triest den 18 Nov., *Lessler* Eendragt, van Newcastle. — Te Messina den 5 Nov., *Prins* Heerenveen, van Licata, den 6den *Doornbosch* Jetskelina Wija, van Amsterdam. — Te Bordeaux den 22 Nov., *Mets* Verwachting, van Amsterdam. — Te Duinkerken den 18 Nov., *Kramer* Harmonie, van Rotterdam. — Te Brugge den 20 Nov., *Kuiper* Annegina Elsina, van Hamburg. — Te Londen den 20 Nov., *Waterborg* Johanna en *Astuling* Doethea Christina, beide van Groningen; den 21sten *van Kempema* Jonge Sippe Visser, van Workum; *Fenenga* Twee Gezusters, van Stockholm. — Bij Plymouth den 17 Nov., *Mulder* Robertus Hendricus, v. Londen n. Sydney. — Te Plymouth den 19 Nov., *Feninga* Johanna Barta, van Seville naar Hamburg. — Te Swansea den 22 Nov., *Lindeman* Kenau Hasselaar, van Rotterdam. — Te Harwich den 17 Nov., *de Jong* Jonge Reintje, van Londen naar Workum. — Te Leith den 20 Nov., *Klein* Eendragt, van Harlingen. — Te North Shields den 20 Nov., *Schoemaker* Catharina, van Delfzijl. — Te Hamburg den 21 Nov., *Visser* Tietje, van Amsterdam. — Te Memel den 15 Nov., *Jongebloed* Johanna, van Hull. — Te Holtenau den 17 Nov., *Bakker* Zwaantina, van Saxkiöbing naar Rotterdam; *Visser* Vrouw Janneke, van Stralsund naar Dordrecht, den 18den *Faber* Hinderika Catharina, van Memel naar Harlingen; den 19den *Wybes* Vriendschap, van Gothenburg naar Holland; *van Laaten* Annegina, van Kiel naar Schiedam; den 20sten *Konterman* Vrouw Renske, van Anclam naar de Maas; *Kolle* Jonge Pieter, van Koningsbergen naar Groningen. — Te Rendsburg den 16 Nov., *van der Veen* Maria Janna Jacoba Berendina, van Dantzig naar Amsterdam. — In de Groote Belt den 16 Nov., *Glim* Jantina, van Wismar naar Samsöe.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Nov., kapit. *Dekker* Vijf Gebroeders, naar Batavia; *Schenk* Aldina Anna Susanna, n. Suriname; *van der Veer* Wilhelmina Frederika, naar Triest; *Mewes* Margar., naar Yarmouth. den 23sten *de Jonge* Castor, naar Napels; *Dirks* Fenna, naar Emden. — Van Brielle den 21 Nov., *Winther* Meta Catharina, naar Engeland. — Van Vlissingen den 21 Nov., *Muller* Antje Brons, naar Emden. — Van Royan den 13 Nov., *Wildeboer* Maria, naar Antwerpen. — Van Ostende 20 Nov., *Lievens* Nijverheid, naar Liverpool. — Van Ramsgate den 17 Nov., *Drewes* Hendrika, naar Calais. — Van Portsmouth den 18 Nov., *Zeijlstra* Komeet, naar Konstantinopel en *Bos* Anna Maria Henriëtte, naar Suriname, beide van Amsterdam. — Van Cuxhaven den 20 Nov., *Warner* Tjardina Fennegina en *Waterborg* Fokkina, beide naar Amsterdam; de laatste is den 21sten uit zee teruggekomen; *Brons* Juffer Ellegonda, naar Seville. — Van Memel den 18 Nov., *Boerts* Gesina Catharina, naar de Maas; *Rosenbeek* Bureau Veritas, naar Bristol. — Van Holtenau den 21 Nov., *Rosenbeek* Roelina, *Eisinga* Catharina Charlotte, *de Vries* Castor en Pollux, *Zwieting* Petrus Horrens, *Stuitje* Johanna Christina en *Hazewinkel* Vreede, allen na door het ijs gebroken te hebben waardoor de vaart weder geopend is.

Zeilklaar te Miramichi den 28 Oct., kapit. *Kamminga* Cadzandria, naar Liverpool. — Te Londen den 20 Nov., *Bekkering* Margaretha, naar Amsterdam; *Keun* Elsina Jantina, naar Itzehoe. — Te Frederikstad den 2 Nov., *Kooiman* Jonge Rinke, *de Jonge* Stad en Lande en den 3den *Schuur* Jonkvr. Elisabeth, alle 3 n. Harlingen.

In lading te Londen den 20 Nov., kapit. *Timmer* Koophandel en Zeevaart, naar Zaandam. — Te Liverpool den 20 Nov., *Driest* Hermanus Fransiscus, naar Triest. — Te North Shields den 20 Nov., *Schippers* Fennechina, naar Marseille.

Het schip 3 Gebroeders, kapit. *H Puncke*, *Jr.*, van Gothenburg naar Rotterdam, is, volgens brief van Helvoet van den 21 Nov., zonder loods binnenkomende, dien middag op de Hinder gestrand en door het volk verlaten, dat zich echter te 8 uur 's avonds weder naar boord begeven heeft en toen een loodsboot vond, die het schip lek heeft binnengebragt.

Het schip Jonge Arie, kapit. *W. Koll*, van Villanova naar Vlaardingen, is den 19 Nov. 5 mijlen uit den wal, door het stoomschip *Feyenoord*, van Rotterdam te Londen aangekomen, overzeild en gezonken, doch het volk gered.

Het schip Johanna, kapit *E. H. Kwint*, met gerst van Hamburg naar Rotterdam, is den 21 Nov. zwaar lek, met verlies van touwwerk en zeilen, met assistentie van een visscher ter reede van Vlissingen binnengeloopen en in de haven gekomen.

Het schip Antje en Jansje, kapit. *A. A. Krol*, van Stockholm naar Liverpool, is den 20 Nov. met assistentie te Harwich binnengebragt, hebbende op het Shipwash-zand gestooten.

Het schip Johanna Catharina, kapit. *B. H. Keun*, *Rz.*, van Cardiff naar Rotterdam, is den 19 Nov. met verlies van de boegspriet en ingestoten bakboordsboeg te Pensance binnengeloopen, zijnde dien morgen op de hoogte van Lezard in aanzeiling geweest met het schip Etje Berg, kapit. *H. R. Post*, met teer van Rot-

terdam naar Maltha, dat in het midden geraakt zijnde, vermoedelijk gezonken is; van de ekwipage is een man, genaamd Jan Klingen, op de Johanna Catharina overgekomen.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 20 Nov. De vrachten blijven stijgende, doch er is gebrek aan schepen; naar Amsterdam f 33, Groningen f 32 per last rogge, Londen 6 sh. 9 d. per qr. tarwe.

KONINGSBERGEN, 19 Nov. Er zoude veel meer gedaan zijn naar Nederland en Engeland, zoo hier meer schepen waren geweest; naar Amsterdam f 37, de Maas f 38, Schiedam f 38,50. Antwerpen f 41 per last rogge, de kolenhavens 6 sh. à 6 sh. 3 d. per qr. tarwe.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 24 November.

TARWE.		Veen	66 ℔ f 7 30	Zw. Voer	36 ℔ f 3 40
Oude	70 ℔ f 14,00	GERST.		Zw. Voer	38 » » 3 60
N. Oml.	68 » » 11 70	Winter	54 ℔ f 6,15	»	40 » » 3 80
» 1854	70 » » 12,30	»	56 » » 6.5.	»	42 » » 4,00
»	72 » » 12,9.	»	58 » » 6 60	»	44 » » 4,20
» Old.	70 » » 12,00	Zomer	54 » » 5.70	BOONEN	
» »	72 » » 12 60	»	56 » » 6 00	Paardeb. f 7 50 f 8 47	
» »	74 » » 13,29	Knobbe	60 » » 6 70	Gr. Erwt. f 10 a f 10,50	
» »	» »	»	62 » » 7 00	Graauwe f 9,50 a f 10	
ROGGE.		HAVER.		ZADEN, ENZ.	
Int.	64 ℔ f 9.60	Dikke	36 ℔ f 3 50	Old. Kooln. f 15,25,50	
»	66 » » 10,00	»	38 » » 3 70	Oml. f 15,25,50	
»	68 » » 10 40	»	40 » » 3 90	Oost. dito f 15,25,50	
»	70 » » 10,80	»	42 » » 4 10	Zomerzaad f	
BOEKWEIT.		Nieuwe	44 » » 4 30	G. Mosterdz. f 14 a f 16	
Gr. Zd.	64 ℔ f 7 20	»	46 » » 4 50	Lijnzaad	
» »	66 » » 7.60	»	48 » » 4 70	Dederzaad f	
» »	68 » » 8.00	»	50 » » 4 90	Gr. Gort f 11,25 tot f 12,25	
» »	64 » » 7,.	Witte Voer	36 » » 3 40	Par. 100N. ℔ f 14 25	
Zw. Zand	66 » » 7,40	»	38 » » 3 60	f 14,50 75 f 15 f 16 50	
Veen	64 » » 6 90	Witte Voer	40 » » 3,80	Raapolie p.s. f 52 50	

Door den ingevallen winter, is er in den handel bijna niet omgegaan. – Tarwe bijna niet in gepasseerd, Rogge en Boekweit tot gemeenzaam vorige prijzen aan consumtie verkocht. – Gerst als genoteerd aan pelderij afgaande. – Haver slap en 20, 25 c. lager verkocht. – Boonen prijshoudend. – Gort als den deen. – Koolzaad met geringen handel.

AMSTERDAM, 23 *November*. Heden verkocht van Rogge: 120 ℔ Pruis. f 340. – Van Lijnzaad is heden gedaan 108 ℔ Archangel f 409.

Per telegraaf. Van den 24sten. Tarwe onveranderd; 128 ℔ nieuwe bonte Poolsche f 485. – Rogge f 3 hooger; 122 ℔ Pruissische f 350. – Gerst f 2 hooger. – Boekweit onveranderd. – Haver zonder handel. – Koolzaad op 9 vat in April 86 p. vt. – Raapolie op 6 w. f 55,75; Vliegend f 54,50. – Lijnolie op 6 w. f 45,75; Vliegend f 44,50 à f 45,75.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 24 *November*. De prijs der Boter was heden: eerste soort f 38 à f 39,50, tweede soort f 36 à f 37.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 24 *November*. Ten gevolge van de veelvuldige aanvoer werd de markt heden traag bezocht. Vette runderen zijn verkocht van 22 tot 26, 27 cent het ½ N. ℔; de handel was flauw; en puike soorten werden niet gevonden; vaalmelkte van f 75 tot f 180. – Schapen van f 10,50 tot f 14, lammeren van f 6 tot f 10; de handel in dezen was mede traag. – Levendige varkens van f 6 tot ruim f 30. Geslagte dito van f 53 tot f 58 à f 59 de 100 Ned. ponden.

AMSTERDAM, 20 *November*. Vlug van de hand werden 237 vette runderen verhandeld voor f 250, f 220 en f 200; 105 melk- en kalfkoeijen golden f 160, f 140 en f 110; 31 graskalveren f 20, f 25 en f 30; 331 vette varkens voor 50–52 cent het Ned. ℔; 48 schapen f 22, f 24 en f 26.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 23 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 58½, 58$\frac{13}{16}$, 58$\frac{11}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 69⅞, 69⅞, 69¾; Dito Dito 4 pCt. 88½, 88$\frac{7}{16}$, 88$\frac{9}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. 87⅞. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 47⅜ — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 17⅞, 17$\frac{13}{16}$, 17$\frac{15}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32⅞, 32⅞, 32$\frac{13}{16}$; Coup. Bewijzen 5½. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 35¾, 36, 35$\frac{15}{16}$.

RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99½, 99⅜, 99⅛; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 98⅜; Cert. bij Dito 1831 en 1833 4½ pCt. 82¼, 82½, 82½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 74; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 72⅛; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 72⅛; Certific. van Inschr. in A-sign. 6 pCt. 56⅜. — POLEN, Certific. 4 pCt. 64. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61⅛, 61$\frac{3}{16}$, Dito 1852 2½ pCt. 30⅛; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31⅛, 31⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt 31⅛, 31⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 72⅝, 72⅞; Dito Dito 1854 5 pCt. 72⅝, 72⅞, 72⅞; Oostenr. Nation. Metall. 5 pCt. 1854 65⅛, ¼, ⅜; N. Weener Loten v. 250 fl. f 312; Dito 1854 f 224; Louis. bij *Hope* 5 pCt 99¼; Braz. 5 pCt. 96, ½; Mexik. Enk. 20$\frac{1}{16}$, ⅛; Dito Onbep. 20, ⅛; Grenada Uitg. 5$\frac{7}{16}$; Ecuador 2⅞; Venez. 4 pCt. 22⅞, 23; Dito Uitg. 9$\frac{13}{16}$; Grieken 5 pCt. 8$\frac{3}{16}$.

Onze fondsenmarkt was heden over het algemeen gunstig gestemd. Van binnenl. vertoonden zich in Integralen en van vreemde effekten inzonderheid voor Oostenr. onderscheidene koopers. Naar geld op prolongatie was eenige meerdere vraag.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58$\frac{11}{16}$ a ¾; Spaansche 1 pCt. 17⅞ a $\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 32$\frac{13}{16}$ a ⅞; Metall. 5 pCt. 61$\frac{3}{16}$ a ¼; Dito 2½ pCt. 31¼ a $\frac{5}{16}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

, Heden middag beviel van eene DOCHTER T. H. HAZMSTRA, geliefde Echtgenoot van

J. E. DUSSELDORP.

USKWERD, 23 November 1854.

Eenige kennisgeving.

, Bevallen van een MEISJE A. M. BENES, geliefde Echtgenoot van den Scheepskapitein

B. A. POTJER.

SAPPEMEER, 23 November 1854.

, Bevallen van eene DOCHTER H. J. WIERSEMA, Echtgenoot van

R. J. LEUTSCHER.

ADORP, 23 November 1854.

, Bevallen van eene DOCHTER JANTJE NIEWOLD, geliefde Echtgenoot van

JOHS. WILDERVANCK.

GRONINGEN, 24 November 1854.

, Op den 19den November 1854 overleed te *Scheemda* de Heer Mr. ALBERT EGGES STHEEMAN, in den ouderdom van bijna 47 jaren, geliefde Echtgenoot van Vrouwe H. F. WICHERS.

, Bij den Boekhandelaar H. R. ROELFSEMA, in de O. Boteringestraat, kan men zich bij voortduring abonneren op eenen

LEESCIRKEL VAN TIJDSCHRIFTEN,

waarin thans gelezen worden: *het Album der Natuur*, — *de Economist*, — *Europa*, — *de Gids*, — *de Globe*, — *de Huisvriend*, — *Iris*, — *de Konst- en Letterbode*, — *de Maandelijksche Kronijk*, — *de Lectuur voor de Huiskamer*, — *het Leeskabinet*, — *het Leesmuseum*, — *Letteroefeningen*, — *Maria en Martha*, — *Nederl. Museum*, — *Nederland*, — *het Pantheon*, — *de Recensent*, — *de Stads- en Dorpsbibliotheek*, — *de Tijd*, — *onze Tijd en de Tijdspiegel*; — benevens de volgende Jaarboekjes en Almanakken: *Aurora*, — *Muzen-Almanak*, — *Holland*, — *Erato*, — *Alm. v. h. Schoone en Goede*, — *het Zaanl. Jaarboekje*, — *Zeeland*, — *de Friesche-, Gelderche-, Nederlandsche- en Christelijke Volksalmanakken* en de *Alm. v. Holl. Blijgeestigen*.

De abonnementsprijs is f 5.00 in het jaar. Des WOENSDAGS en ZATURDAGS worden telkens twee of drie Boeken bezorgd en de vorige afgehaald, ontvangende ieder op zijne beurt de nieuw verschijnende nommers het eerst.

EN EEN

LEESKRING,

waarin de beste en nieuwste letterkundige werken en Romans worden opgenomen; de Inteekenaar ontvangt telken 14 dagen een Boekdeel van ongeveer 300 bladzijden voor den prijs van f 5.00 in het jaar.

, Door A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te *Deventer*, wordt heden uitgegeven:

CHRISTUS EN DIE GEKRUIST,

des Evangeliedienaars eenige leuze. INTREEREDE, gehouden te *'s Hage*, den 1sten Nov. 1854, door

Dr. J. C. ZAALBERG, Pz.

Vijfde Druk. 30 Cents.

, Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, is uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld:

I. DE WET BETREFFENDE

MINDERJARIGHEID EN VOOGDIJ

opgehelderd door practische Aanmerkingen. Een Handboekje voor Voogden en toeziende Voogden. Prijs f 0 50.

II. DE KONIJNENTEELT.

Eene door het GENOOTSCHAP ter bevordering van Nijverheid, gevestigd te *Ouderdenuum*, uitgeschreven Prijsvraag, beantwoord door de Heeren Mr. W. DE SITTER, Advokaat, L. ALI COHEN, Med. Doct., en J. POST, Apotheker, allen te *Groningen*, met de Zilveren Medaille van het Genootschap bekroond. Prijs f 0,75.

Voorts wordt door hen met goed succes gedebiteerd:

VOOR

St.-Nikolaas.

I. *J. J. A. GOEVERNEUR*. Nieuwe Fabelen en Versjes voor Kinderen. Met 21 plaatjes. Prijs f 0 — 90.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 20.

II *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINCKERS*, Lust en Leering; Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes. Met 8 plaatjes. Prijs f 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 00.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR*. De oude Koffer, of een Boek is een groote Schat. Kleine Verhalen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame naverteld Met 14 Plaatjes Prijs f 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 00.

IV. *A. G. BRUINSES*. Vertellingen uit de Geschiedenis des Ouden Testaments. Vrij naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE*. Met 15 plaatjes. Prijs f 1 — 20.

V. ——— ——— Vertellingen uit de Geschiedenis des Nieuwen Testaments. Naar dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs f 1 — 20.

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS*, Rijmen voor de Kinderkamer. Met 8 plaatjes. Prijs f 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes f 1 — 00.

, De ondergeteekenden, GECOMMITTEERDEN uit de COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE over de *GEVANGENISSEN* te *Groningen*, zijn voornemens, op MAANDAG den 27sten November 1854, des namiddags te drie uur, precies, in het openbaar, bij wege van Inschrijving met beslotene Briefjes, aan den minst inschrijvenden, onder nadere goedkeuring, uit te besteden, de LEVERANTIE van de navolgende BENOODIGDHEDEN voor de gemelde GEVANGENISSEN, gedurende het geheele jaar 1855, als: ROGGEBROOD, GROF TARWEBROOD, WITTEBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, KALFSVLEESCH, RUNDVET, BOTER, DERDE REIS AFGEMALEN GORT, RIJST, GROENE ERWTEN, GEELE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, RAAPOLIE, PATENTOLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJBOONEN, CICHOREI, ZOETEMELK, KARNEMELK, STROO, BAGGERTURF, GREENMANK TURF, ZAND, HEIDEN BEZEMS en HEIDEN BOENDERS.

Die hiervan gading maakt, kome op den bepaalden tijd in het Huis van Verzekering alhier, waar, gelijk mede bij G. H. UITHOF (vroeger VAN DER LAAN), Kastelein in *de Zeven Provinciën*, aan de Breede Markt, de Conditiën van Aanbesteding ter lezing liggen.

De Briefjes van Inschrijving *op zegel geschreven, door den Aannemer geteekend en de namen van twee Borgen behelzende*, zullen uiterlijk op den dag der Aanbesteding des namiddags vóór half drie uur, gelegd moeten worden in eene der twee geslotene Bussen waarvan de eene geplaatst is ten Huize van Mr. T. J. TEN BERGE, in de Oude Boteringestraat, en de andere in gemeld Huis van Verzekering.

Mr. T. J. TEN BERGE. Mr. A. VAN BERCHUYS.
Mr. G. J. CREMERS Mr. W. WOLTHERS.

Posterijen.

De DIRECTEUR der POSTERIJEN te *Winschoten* brengt ter kennis van belanghebbende, dat er, te rekenen van af Maandag den 27sten November e.k., eenige verandering zal worden gemaakt in het vertrek en aankomst der BODELOOPEN van *WINSCHOTEN* naar *VLAGTWEDDE*, van *ONSTWEDDE* naar *VLAGTWEDDE*, en van *VLAGTWEDDE* naar *BOERTANGE* en *ZELLINGEN*, zullende het vertrek en aankomst van af dien tijd bepaald worden als volgt:

Vertrek van *Winschoten* 7 uur 15 m. des morgens; aankomst te *Vlagtwedde* 10 uur 15 m.

Vertrek van *Vlagtwedde* 3 uur 15 m. des avonds; aankomst te *Winschoten* 6 uur 15 m.

Vertrek van *Onstwedde* 7½ uur des morgens; aankomst te *Vlagtwedde* 8½ uur des morgens.

Vertrek van *Vlagtwedde* 3½ uur des avonds; aankomst te *Onstwedde* 4 uur 15 m. des avonds.

Des DINGSDAGS, DONDERDAGS, ZATURDAGS en ZONDAGS

Vertrek van *Vlagtwedde* 10 uur 15 m. des morgens; aankomst te *Boertange* 11½ uur des morgens.

Vertrek van *Boertange* 0½ uur des avonds; aankomst te *Vlagtwedde* 3 uur des avonds.

Des MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS

Vertrek van *Vlagtwedde* 10½ uur des morgens; aankomst te *Zellingen* 0½ uur des avonds.

Vertrek van *Zellingen* 1½ uur des avonds; aankomst te *Vlagtwedde* 3½ uur des avonds.

Laatste ligting der Bus te *Winschoten*, *Vlagtwedde*, *Onstwedde*, *Boertange*, *Zellingen*, *Wedde* en *Blijham* 15 minuten vóór het vertrek, en alzoo te *Winschoten* te 7 uur des morgens.

De Directeur voornoemd:
M. J. VINCKERS.

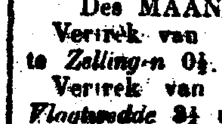

De geëerde Begunstigers van J. W. BAELT, Verwer en Schoorsteenveger alhier, worden vriendelijk verzocht op zijnen naam niets uit te betalen of te crediteren aan den uit zijne dienst ontslagen Knecht JOZEF ANTOON NICOLAI.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op DINGSDAG den 28sten November 1854, des middags te één uur, ten Huize van de Erven TIDDENS, in *de Korenbeurs*, van:

Circa 5 Lasten POOLSCHE TARWE, min of meer door Zeewater beschadigd, liggende op het Pakhuis *EENDRAGT*, aan de Noorderhaven, en aldaar op den dag van Verkoop te bezien.

RIJN-SPOORWEG-EXPEDI[...]

van A. BUDDE.

Winterdienst.

Het vertrek der [...] CES van *Groningen*, *Assen*, *Meppel*, [...] *Deventer*, *Zutphen*, *Arnhem*, in correspondentie met den RIJN-SPOOR-WEG, is van den 21sten dezer bepaald [...] lijks, 's morgens te 7 uur, 30 minuten.

GRONINGEN, 19 November 1854.

J. C. G. FRIGGE,
Agent.

P.S. Het KANTOOR is geopend 's avonds [...] tot 9 uur en 's morgens van 6 uur, 30 minuten tot 7 uur, 30 minuten.

, De ondergeteekende is voornemens, [...] MAANDAG den 27sten November, om 1 uur [...] te verkoopen, ten Huize van E. DIJK, aan den Hoo[...]schen Weg, te *Uithuizermeeden*, het WRAK van het [...] *DE ONDERNEMING*, eene BOOT en eenige TUIGA[...] gestrand in deze Gemeente.

Nadere informatiën bij den ondergeteekende.

E. B. HEFTING,
Deurw.

GROOTE HOUTVERKOOPI[NG]

in het *LIEVERSCHE BOSCH*,

Gemeente *Roden*, van min of meer 400 Stammen EIKEN BOOMEN, aldaar op Wortel staande, waaronder veel zwaar hout; zoo mede eenige percelen SCHIL-[...] HOUT; dewelke zal plaats hebben op WOENSD[AG] 29sten November 1854, des voormiddags te 10 [...] beginnen.

H. H. VAN LI[...]

, Mr. B. HAITZEMA VIËTOR, No[taris te] *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van Mejufvr. de [...] en Erven wijlen den Heer A. BUSSCHER, op WO[ENS]DAG den 6den December 1854, des avonds te 6 [uur ten] Huize van den Logementhouder G. BUINING, [te Win]*schoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. Eene aanzienlijke BE[HUI]ZING, waarin onder[scheidene] VERTREKKEN en GERIJF[LIJK]HEDEN, met daarachter [...] TUIN, aan den Vissche[...] *Winschoten*.

II. Den EIGENDOM van 1 B., 69 R., 40 E. L[AND] te *Exta* gelegen, onder beklemming in gebruik bij [...] KO E. HEIKENS, te *Zuidbroek*, voor eene jaarl[ijksche] huur van f 32 — 00

III. Den EIGENDOM van eene BEHUISDE [...] STEDE, TUIN en daarbij behoorend LAND, te [...] gelegen, onder beklemming in gebruik bij de W[...] H. SPRANG, jaarlijks voor f 10 — 00, en

IV. 1/80 AANDEEL in het KOFSCHIP AL[...] Kapitein T. A MULDER.

Mede zal alsdan ter Verkoop worden aangeboden [...] Den EIGENDOM van ongeveer 2 Bunders LAN[D onder] *Winschoten* gelegen, onder beklemming in gebr[uik bij] MENNO H. NIEBOER, voor eene jaarlijksche [huur] van f 40 — 00.

De Verkoopconditiën zullen in tijds ter lezing lig[gen ten] KANTORE van den Notaris

B HAITZEMA VIËTOR.

Mr. J. D TRESLING, Notaris te *Sappemeer*, gedenkt, op WOENSDAG den 6den December 1854, des namiddags te één uur, ten verzoeke van P. G. VAN DER BIJL, op de *Plaats Vreewijk*, onder *Westerbroek*, publiek te ver[koopen]:

Ruim vierhonderd op Stam staande E[IKEN] BOOMEN, zeer geschikt voor Scheepsbouw[ers,] Stelmakers en tot Boerengebruik.

Mr J. D TRESLING.

, De Notaris J. PICCARDT, te *Hoogezand*, ten verzoeke van de VOLMAGTEN der GEINTERESS[EER]DEN van het *KIELSTER-VERLAAT*, op DONDE[RDAG] den 7den December 1854, des avonds te 6 uur, in [...] gemelde Behuizing, voor den tijd van drie achter[eenvol]gende jaren, publiek verhuren:

HET

Verlaat in de *Kiel-Compag[nie]*

met de aanhoorige BEHUI[ZING] en TUIN aldaar, thans in [gebruik] bij E. J. ENSING. Om te [aanvaar]den op den 1sten Mei 1855.

In de Maand DECEMBER e.k. [zal] publiek worden verkocht: het welb[ekende] KOFSCHIP genoemd *JAC[OBI]NA*, groot 125 Tonnen, met kom[ple]ten INVENTARIS, in het [jaar] 1841 nieuw uitgehaald, laatst bevaren [door] Kapit. K. P. HUGES, thans liggende [te] *Groningen*. Inmiddels UIT DE H[AND] TE KOOP, bij de Heeren [...] HOOITES, te *Hoogezand*, D. ROMKES en den K[...] te *Sappemeer*.

SAPPEMEER, 16 November 1854.

TE HUUR:

Eene VROUWEN ZITPLAATS in de [...] Kerk Zuid-Westzijde, get. no. 13. Adres aan het [BU]REAU dezer COURANT.

Eene groote, uitgezochte sortering DER SPEELGOEDEREN zij[n] der in eene Kamer uitgestald [tot] ST.-NIKOLAASPRESENT[EN bij] J. KAMPEN, Oude Ebbingestr[aat]. NB. Ook is hij ruim gesorteerd [in] FIJNE ARTIKELEN, als: [...] PADDEN, PAARLEMOEREN-, PO[RSE]LEINEN- en KRISTALLEN VOORW[ERPEN,] PENDULES, VAZEN en LAMPEN [...] alles vaste prijzen. Verzoekt gunst en rekomm[andatie].

ER WORDT VERMIST

Eene SCHULDBEKENTENIS van DRI[EHON]DERD GULDEN, opgenomen op een RUSS[ISCH] EFFEKT. Die dezelve kan terug bezorgen [bij den] Heer J. C. VAN HASSELT, aan den Singel te [Gronin]*gen*, kan eene goede belooning genieten.

Wordt gevraag[d]

IEMAND van braaf en onbesproken gedrag [...] Boekhouden grondig verstaande, tegen [een] SALARIS van f 4- à f 600.

Adres *franko*, met eigenhandige Brieven onder [...] aan het BUREAU DEZER COURANT, met opgave [waar] men thans werkzaam is en waar informatiën zijn te [bekomen].

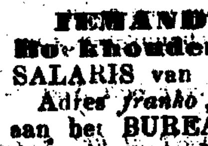

Tegen DECEMBER e.k. wordt GEVRAAGD, om van des morgens 9 tot des namiddags 5 uur als BOEKHOUDER werkzaam te zijn, IEMAND, die goed kan SCHRIJVEN en REKENEN en van een ONBERISPELIJK GEDRAG is. Zij, die hiertoe inclineren, worden verzocht zich, met opgave hunner Godsdienstige Geloofsbelijdenis en van de noodige inlichtingen, te adresseren met [franco] Brieven, onder lett. A. H., bij den Boekhandelaar [...] ROELFSEMA.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOIT[SEMA].